

VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
FAKULTA BEZPEČNOSTNÍHO INŽENÝRSTVÍ

VYBRANÉ KAPITOLY Z POŽÁRNÍ OCHRANY

I. díl

KOLEKTIV AUTORŮ

OSTRAVA
2003

Kolektiv autorů:

doc. Ing. Jaroslav Damec, CSc.

Mgr. Ing. Zdeněk Glomb

Dr. Ing. Lucie Kalvarová

doc. Dr. Ing. Miloš Kvarčák

doc. Ing. Jiří Lošák, CSc.

doc. Ing. Kateřina Orlíková, CSc.

Skriptum sestavil:

doc. Dr. Ing. Michail Šenovský

Obsah I. díl

PRÁVNÍ ÚPRAVA POŽÁRNÍ OCHRANY	1
1 Současná právní úprava požární ochrany	3
2 Základní povinnosti fyzických osob	12
3 Osobní a věcná pomoc při zdolávání požárů	21
POŽÁRNÍ OCHRANA U PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB.....	25
4 Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí	27
5 Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany	32
6 Způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech se zvýšeným požárním nebezpečím	44
7 Stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech s vysokým požárním nebezpečím	48
8 Zpracování a posouzení požárního nebezpečí při činnostech s vysokým požárním nebezpečím	51
9 Odborně způsobilé osoby na úseku PO, technici a preventisté požární ochrany, osoby zařazené v preventivních požárních hlídkách	57
10 Organizace a provádění školení o PO a organizace a provádění odborné přípravy.....	66
DOKUMENTACE POŽÁRNÍ OCHRANY U PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB	75
11 Přehled dokumentace PO a způsob jejího vedení	77
12 Dokumentace zdolávání požáru	81
13 Dokumentace PO - posouzení požárního nebezpečí	87
14 Dokumentace PO - stanovení organizace zabezpečení PO, řád ohlašovny požáru, požární kniha	93
15 Dokumentace PO - požární řád, požární poplachové směrnice, požární evakuační plán	97
16 Dokumentace PO - bezpečnostní dokumentace, doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností	101

Obsah II. dílu

STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY	103
17 Postavení a působnost orgánů státní správy a samosprávy na úseku PO ..	105
18 Státní kontrola, kontrola dodržování povinnosti stanovených předpisy o požární ochraně	115
19 Výkon státního požárního dozoru.....	121
20 Vyloučení věci z užívání, zákaz činnosti a zastavení provozu.....	132
21 Pokuty právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám, správní řád	136
22 Zásady přestupkového řízení a přestupky na úseku PO	146
ZDOLÁVÁNÍ POŽÁRU.....	155
23 Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany	157
24 Podmínky pro hašení požárů a záchranné práce.....	165
25 Hasicí přístroje.....	176
26 Věcné prostředky PO, požární technika	183
27 Základní hasební látky a jejich účinky	192
28 Parametry požáru a podmínky, které ovlivňují šíření požáru.....	197
BEZPEČNOST V POŽÁRNÍ OCHRANĚ	205
29 Podmínky požární bezpečnosti při svařování	207
30 Technická normalizace ve vztahu k PO.....	212

PRÁVNÍ ÚPRAVA POŽÁRNÍ OCHRANY

Dr. Ing. Lucie Kalvarová

1 Současná právní úprava požární ochrany

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je získat přehled o současné komplexní právní úpravě požární ochrany včetně prováděcích předpisů. Kromě výčtu předpisů, k němuž se budete po celou svou praxi stále vracet, získáte průřezový přehled o rozsahu zvoleného studia.

Požadované vstupní znalosti

Na začátku studia se nepředpokládají odborné znalosti z oboru požární ochrany. Pokud se týká všeobecných, pokládám za nutné mít maturitu, i když právní předpis ji v současné době nestanoví. Kromě všeobecného (gymnázium) je nevhodnější maturita na střední škole stavební nebo jiná technická.

1.1 Základní právní norma požární ochrany

Základní právní normou, která v současné době platí, je **zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně**, se změnami a doplňky provedenými následujícími zákony:

- zákonem České národní rady číslo 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a některých dalších opatřeních s tím souvisejících (tento zákon nahrazen zákonem číslo 147/2000 Sb., o okresních úřadech),
- zákonem číslo 40/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon číslo 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech,
- zákonem číslo **203/1994 Sb.**, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona České národní rady číslo 425/1990 Sb. a zákona číslo 40/1994 Sb. - poté bylo vydáno úplné znění zákona o požární ochraně pod číslem 91/1995 Sb.,
- zákonem číslo 163/1998 Sb., kterým se mění zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (nyní samostatný zákon číslo 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, který nabyl účinnosti 1. ledna 2001),
- zákonem číslo 71/2000 Sb., kterým se mění zákon číslo 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, a některé další zákony (následující novelou byla tato zrušena),
- zákonem číslo **237/2000 Sb.**, kterým se mění zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů - tato novela nabyla účinnosti 1. 1. 2001 (a úplné znění zákona o požární ochraně bylo vydáno pod číslem **67/2001 Sb.**),
- zákonem číslo 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Tučně jsou vyznačeny velké novely zákona o požární ochraně, které ho podstatně mění.

Novela zákona o požární ochraně číslo 203/1994 Sb. podstatně změnila původní zákon o požární ochraně, reagovala na změnu společenských a

ekonomických poměrů - stanovila stejné podmínky pro zajištění požární ochrany jak u právnických osob, tak u podnikajících fyzických osob, ale na druhé straně umožnila podnikatelům diferencovat náročnost a způsob požárního zabezpečení podle skutečně prováděných činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo vlastnictví objektů se zvýšeným požárním nebezpečím. Nástrojem pro výše uvedené bylo posouzení požárního nebezpečí, které mohli zpracovávat jen osoby odborně způsobilé v požární ochraně. Novela reagovala na změny ve státní správě - na zrušení národních výborů všech stupňů, vytvoření nových orgánů státní správy a samosprávy, v zajišťování požární ochrany obcemi rozlišovala samostatnou a přenesenou působnost. Ustanovení o přestupcích formulovala v návaznosti na zákon o přestupcích číslo 200/1990 Sb. v platném znění. V neposlední řadě přinesla změny názvů všech jednotek požární ochrany a změnu názvu Sboru požární ochrany na Hasičský záchranný sbor České republiky.

Výše uvedená novela změnila původní zákon o požární ochraně téměř ve všech paragrafech, a proto byl předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu zmocněn, aby ve Sbírce zákonů České republiky vyhlásil **úplné znění zákona České národní rady číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně**, jak vyplývá z pozdějších předpisů, což učinil v částce 21 Sbírky zákonů ČR pod číslem **91/1995 Sb.**

Že se jedná o velké novely zákona o požární ochraně ilustruje vydávání vždy „sady“ nových **prováděcích předpisů**: Původní zákon o požární ochraně prováděla jedna vyhláška - **vyhláška MV ČSR číslo 37/1986 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o požární ochraně.

Následující velkou novelu zákona o požární ochraně (zákon číslo 203/1994 Sb.) prováděly tři prováděcí vyhlášky, které zcela zrušily vyhlášku MV ČSR číslo 37/1986 Sb., a to: **Vyhláška Ministerstva vnitra číslo 294/1995 Sb.**, kterou se podrobněji upravují některé pracovněprávní vztahy, stejnokroj a hodnosti příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR. **Vyhláška Ministerstva vnitra číslo 21/1996 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR o požární ochraně. **Vyhláška Ministerstva vnitra číslo 22/1996 Sb.**, kterou se upravují podrobnosti o úkolech jednotek požární ochrany, stanoví se činnost osob zúčastněných na jejich plnění a zásady velení při zásahu.

1.2 Oblasti, které upravuje zákon o požární ochraně

Zákon o požární ochraně má osm částí. V následující tabulce jsou přehledně uvedeny a v prvním sloupci jsou k nim vyjmenovány jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů		Vyhláška MV č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)	
	§ 1 Úvodní ustanovení	I	Úvodní ustanovení
I	Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických osob a fyzických osob na úseku požární ochrany 1. Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických osob a povinnosti fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů a fyzických osob 2. Pomoc při zdolávání požárů	II	Stanovení podmínek požární bezpečnosti u právnických osob a fyzických osob
II	Státní správa a samospráva na úseku požární ochrany 1. Orgány státní správy a samosprávy a jejich působnost 2. Státní požární dozor	III	Způsob výkonu státního požárního dozoru Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně Vyhláška MV č. 277/2001 Sb., o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách požární ochrany a o finančním a hmotném zabezpečení žáků
		IV	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení
III	Hasičský záchranný sbor ČR (tato část zákona je zrušena)	Nyní zákon 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR	
IV	Jednotky požární ochrany	Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany	
		I	Jednotky požární ochrany
		II	Odborná způsobilost a odborná příprava
		III	Způsob prokazování oprávnění hasičů, medaile a stejnokroj

		IV	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení NV 352/2003 Sb.
V	Spolupráce na úseku požární ochrany		
VI	Postih právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob		
VII	Náhrada škody		NV č. 34/1986 Sb. , o jednorázovém mimořádném odškodění osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany ve znění pozdějších předpisů
VIII	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení		

1.3 Přehled prováděcích předpisů

A ještě jednou obdobná tabulka s podrobným členěním dvou základních prováděcích vyhlášek:

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (úplné znění číslo 67/2001 Sb.)		Vyhláška MV č. 246/2001 Sb. , o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)	
	§ 1 Úvodní ustanovení	I	Úvodní ustanovení
I	Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických osob a fyzických osob na úseku požární ochrany	II	Stanovení podmínek požární bezpečnosti u právnických osob a fyzických osob
		1	1 Vybavení prostor právnických osob a podnikajících fyzických osob věcnými prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostními zařízeními
		2	2 Způsob vytváření podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce
	1 Povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických osob a povinnosti fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů a fyzických osob	3	3 Lhůty a způsob provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně

			4	Postup při poskytování výrobků a vzorků k provedení požárně technické expertizy
			5	Způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti a posuzování požárního nebezpečí
			6	Ověřování odborné způsobilosti, odborná příprava a školení zaměstnanců o požární ochraně
			7	Druhy, obsah a vedení dokumentace požární ochrany
			8	Obsah a rozsah požárně bezpečnostního řešení
			9	Některé podmínky požární bezpečnosti u fyzických osob
	2	Pomoc při zdolávání požárů		
II	Státní správa a samospráva na úseku požární ochrany		III	Způsob výkonu státního požárního dozoru
	1	Orgány státní správy a samosprávy a jejich působnost		
	2	Státní požární dozor	1	Výkon státního požárního dozoru
			2	Požárně technické expertizy
			IV	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení
				Nařízení vlády č. 172/2001 Sb. , k provedení zákona o požární ochraně
III	Hasičský záchranný sbor České republiky (tato část je zrušena)			Nyní zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
IV	Jednotky požární ochrany			Vyhláška MV č. 247/2001 Sb. , o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
			I	Jednotky požární ochrany
			1	Plošné pokrytí území, barevné označení vozidel, vnitřní
			2	Způsob zřizování, vnitřní organizace a vybavení jednotek
			3	Organizace řízení v jednotkách

		4	Podmínky akceschopnosti jednotek
		5	Zásady velení a činnosti hasičů při zásahu
		6	Zásady činnosti jednotek na úseku civilní ochrany a ochrany
		II	Odborná způsobilost a odborná příprava
		1	Požadavky na odbornou způsobilost
		2	Způsob provádění, ověřování a osvědčování odborné přípravy k
		3	Způsob provádění, ověřování a osvědčování pravidelné odborné
		III	Způsob prokazování oprávnění hasičů, medaile a stejnokroj
		IV	Ustanovení přechodná a závěrečná
V	Spolupráce na úseku požární ochrany		
VI	Postih právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob		
VII	Náhrada škody		
VIII	Společná, přechodná a závěrečná ustanovení		

Otázka

Vzpomenete si na pozměňující zákony k zákonu o požární ochraně?

1.3.1 Přehled prováděcích předpisů

V závěru této kapitoly přehled prováděcích předpisů k zákonu o požární ochraně:

34/1986 Sb. Nařízení vlády ČSR, o jednorázovém mimořádném odškodnění osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany ve znění NV číslo 168/1989 Sb., NV číslo 195/1995 Sb. a nařízení vlády číslo 497/2002 Sb.

172/2001 Sb. Nařízení vlády, k provedení zákona o požární ochraně ve znění nařízení vlády číslo 498/2002 Sb.

- 246/2001 Sb.** Vyhláška Ministerstva vnitra, o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
- 247/2001 Sb.** Vyhláška Ministerstva vnitra, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
- 277/2001 Sb.** Vyhláška Ministerstva vnitra, o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách požární ochrany a o finančním a hmotném zabezpečení žáků
- 352/2003 Sb.** Nařízení vlády o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků

1.3.2 Přehled vyhlášek, vydaných na základě zákona o požární ochraně

Na základě zákona o požární ochraně byly dále vydány následující vyhlášky MV:

- 202/1999 Sb. Vyhláška MV, kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří
- 255/1999 Sb. Vyhláška MV, o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany ve znění NV číslo 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů
- 87/2000 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách
- 49/2003 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra, o technických podmínkách požární techniky

1.3.3 Související právní předpisy

Pro úplnost uvádím nejvíce související právní předpisy se zákonem o požární ochraně:

- 238/2000 Sb.** Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
- 323/2001 Sb.** Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se provádějí některá ustanovení zákona číslo 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
- 324/2001 Sb.** Vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se stanoví požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, druhy služeb zvláště obtížných a zdraví škodlivých a postup při udělování

ozdravného pobytu ve znění vyhlášky Ministerstva vnitra číslo 297/2002 Sb.

239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění zákona 320/2002 Sb.

463/2000 Sb. Nařízení vlády, o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva ve znění nařízení vlády číslo 527/2002 Sb.,

328/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra, o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

380/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra, k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Shrnutí

Základním právním předpisem, který platí pro požární ochranu je zákon o požární ochraně, který má 8 částí, poplatných svému původnímu znění. Podstatně byl změněn dvěma velkými novelami zákona o požární ochraně (z roku 1994 a 2000), které svým rozsahem vydají za nové zákony, což dokládají již 3 generace zcela nových prováděcích vyhlášek.

Otázka

Které předpisy v současné době upravují požární ochranu v ČR?

TEST

1. Prováděcím předpisem na úseku požární prevence je
  - a) zákon číslo 65/1965 Sb.
  - b) vyhláška MV číslo 246/2001 Sb.
  - c) vyhláška MV číslo 247/2001 Sb.
2. Občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany dle zákona o požární ochraně
  - a) neplní žádné úkoly
  - b) pomáhají při plnění úkolů na úseku požární ochrany
  - c) mají povinnost zajišťovat úkoly na úseku požární ochrany v rozsahu zákonem stanoveným

3. Integrovaným záchranným systémem dle zákona o IZS se rozumí
- a) koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací
  - b) postup jeho složek při přípravě na mimořádné události
  - c) koordinovaný postup všech záchranných složek státu při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací
4. Základními složkami integrovaného záchranného systému dle zákona o IZS jsou
- a) HZS ČR, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR
  - b) jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR
  - c) HZS ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR
5. Stálými orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému dle zákona o IZS jsou
- a) operační a informační střediska integrovaného záchranného systému, kterými jsou operační střediska HZS kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství HZS ČR
  - b) operační střediska HZS kraje
  - c) operační střediska okresů

Správné odpovědi: 1b 2b 3a 4c 5a

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů
Prováděcí předpisy

2 Základní povinnosti fyzických osob

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je seznámení se s povinnostmi fyzických osob (vžitější je pojem občanů), danými zákonem o požární ochraně a prováděcí vyhláškou o požární prevenci. Jedná se o povinnosti nás všech v době, kdy jsem doma, kdy nejsme v pracovním procesu.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost kapitoly číslo 1.

2.1 Základní povinnosti fyzických osob

Každá fyzická osoba je povinna počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru - to je základní postulát chování občanů. Zákon o požární ochraně s prováděcí vyhláškou výše uvedené rozvíjí do následujících okruhů:

- počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména **při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů,**
- počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména **při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek,**
- počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména **při manipulaci s hořlavými látkami nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení,**
- zajistit **přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení,**
- **plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech,**
- **obstarat požárně bezpečnostní zařízení** (např. požární hydranty, nouzové osvětlení, požární dveře, elektrická požární signalizace, zařízení pro detekci hořlavých plynů a par, stabilní a polostabilní hasicí zařízení, zařízení pro odvod kouře a tepla, požární klapky) **a věcné prostředky požární ochrany** (např. hasicí přístroje, prostředky pro záchranu a evakuaci osob - žebříky apod., požární hadice, proudnice a armatury) **v rozsahu stanoveném zákonem** - tj. konkrétně v požárně bezpečnostním řešení stavby (dříve v technické zprávě požární ochrany),
- zajistit **přístup k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany** za účelem jejich včasného použití,
- **udržovat požárně bezpečnostní zařízení a věcné prostředky**

v provozuschopném stavu v objektech, které vlastní nebo užívají,

- vytvářet v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání **podmínky pro rychlé zdolání požáru a pro záchranné práce,**
- **umožnit** orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů při **zjišťování příčiny vzniku požáru** a v odůvodněných případech mu bezúplatně poskytnout výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,
- **oznamovat bez odkladu** územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru **každý požár** vzniklý při činnostech, které vykonávají, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají,
- **dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností.**

2.2 Činnosti zakázané fyzickým osobám

Fyzická osoba nesmí:

- **vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany,**
- **zneužít linku tísňového volání,**
- **provádět práce,** které mohou vést ke vzniku požáru, **pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací** zvláštními předpisy např. vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice ve znění pozdějších předpisů,
- **poškozovat, zneužívat** nebo jiným způsobem **znemožňovat použití hasicích přístrojů** nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,
- **omezit nebo znemožnit použití** označených **nástupních ploch** pro požární techniku,
- **používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,**
- **provádět vypalování porostů.**

2.3. Další povinnosti uložené fyzickým osobám

Fyzická osoba je dále povinna zajišťovat a vykonávat některé další činnosti:

Ten, **kdo je povinen vykonávat dohled** (např. rodič, opatrovník) nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání, **je povinen** podle zvláštních zákonů **dbát, aby tyto osoby svým jednáním nezpůsobily požár.**

Vlastník nebo uživatel zdrojů vody pro hašení požárů je povinen tyto **udržovat** v takovém stavu, **aby bylo umožněno použití požární techniky a čerpání vody pro hašení požárů.**

Vlastník nebo uživatel lesů v souvislých lesních porostech **o celkové výměře vyšší než 50 hektarů je povinen zabezpečit** v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru také **opatření pro včasné zjištění požáru v lesích a proti jejich rozšíření pomocí hlídkové činnosti** s potřebným množstvím sil a prostředků požární ochrany, pokud tak neučiní Ministerstvo zemědělství podle zvláštního zákona.

Otázka

Jaké jsou Vaše povinnosti na úseku požární ochrany?

2.4 Povinnosti fyzických osob při používání tepelných spotřebičů

Při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, u kterých není k dispozici průvodní dokumentace (návod výrobce na provoz, kontroly, údržbu, obsluhu apod.) se postupuje podle dokumentace technicky a funkčně srovnatelných druhů a typů spotřebičů.

Není-li **bezpečná vzdálenost** spotřebiče od povrchů stavební konstrukce, podlahové krytiny a zařizovacích předmětů z hořlavých hmot doložena zkouškou nebo předepsána technickou dokumentací, stanoví se bezpečné vzdálenosti podle normativních požadavků (např. ČSN 06 1008 Požární bezpečnost tepelných zařízení)

Při používání tepelných spotřebičů se nevychladlý **popel ukládá do nehořlavých uzavíratelných nádob.**

2.5 Povinnosti fyzických osob při užívání komínů a kouřovodů

Komíny a kouřovody se udržují v takovém stavebně technickém stavu, aby byla zajištěna požární bezpečnost při provozu připojených tepelných spotřebičů. Čištění a kontrola komínů se zabezpečuje ve lhůtách a způsobem stanoveným zvláštním předpisem.

Tímto předpisem je vyhláška č. 111/1981 Sb., o čištění komínů. Čištění komínů, popřípadě kontrola jejich stavu se provádí za rok nejméně: jsou-li do komínů zapojeny spotřebiče na paliva tuhá a kapalná do výkonu 50 kW

šestkrát, s výkonem nad 50 kW čtyřikrát; jsou-li do komínů zapojeny spotřebiče na paliva plynná do výkonu 50 kW, pokud jsou opatřeny komínovou vložkou, dvakrát, do výkonu 50 kW, pokud nejsou opatřeny komínovou vložkou, šestkrát, s výkonem nad 50 kW čtyřikrát; jsou-li do komínů zapojeny spotřebiče paliv do výkonu 50 kW v rekreačních domech a chatách, pokud nejsou užívány celoročně, nejméně jednou

V případě skladování hořlavých látek **v půdních prostorách** se za bezpečné považuje jejich umístění ve vzdálenosti **nejméně 1 m od vnějšího povrchu komínového tělesa**.

2.6 Povinnosti fyzických osob při používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek

Pro manipulaci s hořlavými nebo požárně nebezpečnými látkami platí následující zásady:

- **Pevná paliva se ukládají odděleně** od jiných druhů paliv nebo hořlavých anebo hoření podporujících látek.
- Při skladování látek majících sklon k samovznícení se podle druhu a způsobu umístění **sleduje, zda nedochází k procesu samovznícení**.
- Ke skladování nebo ukládání **hořlavých kapalin** se používají pouze **obaly, nádrže nebo kontejnery k tomuto účelu určené**.
- Hořlavé kapaliny, hořlavé a hoření podporující plyny se skladují pouze **v prostorách, které jsou k tomuto účelu určeny**.
- **Hořlavé kapaliny nelze ukládat ve společných a ve sklepních prostorách bytových domů** nebo ubytovacích zařízení s výjimkou hořlavých kapalin potřebných k vytápění těchto objektů v maximálním množství 40 litrů v nerozbitných přenosných obalech pro jeden tepelný spotřebič.
- **V jednotlivých a řadových garážích lze ukládat nejvýše 40 litrů pohonných hmot pro osobní automobily a 80 litrů pohonných hmot pro nákladní automobily** v nerozbitných přenosných obalech a nejvýše 20 litrů olejí na jedno stání.
- V hromadných garážích se pohonné hmoty ani oleje neukládají, s výjimkou provozních náplní a záložního paliva, které jsou součástí vozidel.
- **Nádoby s hořlavými nebo hoření podporujícími plyny** (např. lahve, sudy, kontejnery, nádrže) se umísťují **na snadno přístupných a dostatečně větraných** a proti nežádoucím vlivům chráněných místech.

- Nádoby s hořlavými nebo hoření podporujícími plyny **nelze** nikdy ukládat v prostorách **pod úrovní okolního terénu, ve světlících, v garážích, kotelnách, místnostech určených ke spaní**, ve společných prostorách bytových domů a ubytovacích zařízení.

Shrnutí

Tato jediná kapitola je věnována povinnostem fyzických osob na úseku požární ochrany, jedná se o základní - téměř samozřejmé povinnosti občanů, které však musí být právním předpisem upraveny.

Otázky

Jaké jsou povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany?

Co fyzická osoba nesmí na úseku požární ochrany?

Jaké úkoly má vlastník nebo uživatel lesa?

Co mohu jako občan skladovat v garáži?

Kde nesmí fyzická osoba skladovat láhve s propan-butanem?

TEST

1. Fyzická osoba při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, zejména starší výroby, u kterých není k dispozici průvodní dokumentace (návod výrobce na provoz, kontroly, údržbu, případně obsluhu apod.)
  - a) postupuje podle vyjádření revizních pracovníků
  - b) nesmí tyto spotřebiče nadále používat
  - c) postupuje podle dokumentace technicky a funkčně srovnatelných druhů a typů spotřebičů
2. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požárů, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení
  - b) mít k dispozici všechny návody k obsluze všech tepelných zařízení, které vlastní nebo užívá a při kontrole je na vyžádání předložit
  - c) neskladovat v prostorách, které vlastní nebo užívá více než 50 litrů hořlavých kapalin

3. Mezi povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) umožnit orgánu vykonávajícímu státní požární dozor provedení požární kontroly v bytě a poskytnou všechny požadované doklady a informace
  - b) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech
  - c) osobně prověřovat stav komína
4. Mezi povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) umožnit provedení preventivní požární kontroly technikem požární ochrany
  - b) v případě vzniku požáru zjistit příčinu jeho vzniku a oznámit ji orgánu státního požárního dozoru
  - c) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech
5. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) zajistit přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení
  - b) umožnit provedení kontroly osobou odborně způsobilou
  - c) osobně prověřovat stav komína
6. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) neskladovat v prostorech, které vlastní nebo užívá více než 100 kilogramů tuhých hořlavých látek a 50 litrů hořlavých kapalin
  - b) umožnit provedení preventivní požární kontroly v nebytových prostorech, které vlastní nebo užívá
  - c) vytvářet v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolání požáru a pro záchranné práce
7. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
  - a) dodržovat ustanovení všech českých technických norem
  - b) oznamovat bez odkladu územně příslušnému HZS každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá
  - c) neskladovat v prostorech, které vlastní nebo užívá více než 50 litrů hořlavých kapalin
8. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně nepatří
  - a) oznamovat bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá
  - b) umožnit orgánu vykonávajícímu státní požární dozor provedení potřebných úkonů při zjišťování příčiny vzniku požáru
  - c) zpracovat požární řád na provoz tepelných spotřebičů

9. Mezi základní povinnosti fyzických osob dle zákona o požární ochraně patří
- umožnit provedení preventivní požární kontroly osobou odborně způsobilou
  - dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností
  - v případě vzniku požáru zjistit jeho příčinu a ohlásit ji státnímu požárnímu dozoru
10. Ten, kdo je povinen vykonávat dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání je povinen podle zákona o požární ochraně dbát na to, aby tyto osoby
- nepřišly do styku s hořlavými látkami
  - dodržovaly zákaz kouření
  - svým jednáním nezpůsobilý požár
11. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např.
- přivolat jednotku požární ochrany, jestliže nemá ověřeno, že se skutečně jedná o požár
  - rozdělávat ohně mimo svůj pozemek
  - provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy
12. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např.
- provádět pálení klestu
  - poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení
  - ukládat hořlavé látky ve sklepních prostorech, které vlastní nebo užívá
13. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např.
- odmítnout provedení preventivní požární kontroly
  - provozovat požárně bezpečnostní zařízení, pokud je neschválil orgán státního požárního dozoru
  - omezit nebo znemožnit použití označených nástupních ploch pro požární techniku
14. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např.
- používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany
  - provozovat tepelné, elektrické, plynové a jiné spotřebiče, u kterých nejsou prováděny kontroly a revize stanovené platnými předpisy
  - skladovat větší množství hořlavých látek v bytových prostorech, které vlastní nebo užívá

15. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např. Fyzická osoba dle zákona o požární ochraně nesmí např.
- a) vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání
  - b) odmítnou provedení preventivní požární kontroly
  - c) odebírat vodu ze zdrojů požární vody
16. Při používání fyzickými osobami tepelných spotřebičů, u kterých není k dispozici průvodní dokumentace se postupuje podle
- a) platných právních předpisů
  - b) dokumentace technicky a funkčně srovnatelných druhů a typů spotřebičů
  - c) podle ČSN, které byly platné v době výroby spotřebiče
17. Ukládání pohonných hmot v garážích fyzickými osobami
- a) je omezeno právním předpisem
  - b) není ničím omezeno
  - c) je omezeno pouze u hromadných garáží
18. Fyzické osoby mohou nádoby s hořlavými plyny dle vyhlášky o požární prevenci umísťovat
- a) na snadno přístupných a dostatečně větraných a proti nežádoucím vlivům chráněných místech
  - b) v prostorách pod úrovní okolního terénu
  - c) ve společných prostorách bytových domů
19. Ukládání hořlavých kapalin fyzickými osobami
- a) není omezeno
  - b) je omezeno právním předpisem
  - c) je omezeno pouze v bytových domech o výšce 22,5 m a vyšší
20. Jsou zákonem o IZS stanoveny práva a povinnosti fyzickým osobám
- a) práva a povinnosti jsou upraveny prováděcím předpisem k zákonu o IZS
  - b) jsou
  - c) nejsou

Správné odpovědi: 1c 2a 3b 4c 5a 6c 7b 8c 9b 10c 11c 12b 13c 14a 15a 16b 17a 18a 19b 20b

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Banán - to je to pravé, co byste si teď měli dát. Máte za sebou první kapitulu, která probírala konkrétní práva a povinnosti na úseku požární ochrany a právě banán Vám pomůže udržet Vaši dobrou náladu (obsahuje totiž hodně serotoninu - až 7,7 mg ve 100 gramech; serotonin je hormon, který zlepšuje náladu). Aáá, nezapomeňte si jeho mezisklad pořídit někde poblíž - a preventivně sahat pro něj vždy při poklesu Vaší nálady o 20 %.

3 Osobní a věcná pomoc při zdolávání požárů

Studijní cíl

Každý je povinen dle zákona o požární ochraně poskytnout pomoc a cílem této kapitoly je seznámení se s podrobnostmi poskytování osobní a věcné pomoci při požárech i při cvičeních jednotek požární ochrany.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost kapitoly číslo 1.

3.1 Pomoc při zdolávání požárů

Oddíl druhý první části zákona o požární ochraně upravuje poskytování osobní a věcné pomoci při zdolávání požárů.

Každý je povinen v souvislosti se zdoláváním požáru

- provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob,
- uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření,
- ohlásit neodkladně na určeném místě zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení,
- poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce.

Každý je povinen na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce poskytnout dopravní prostředky, zdroje vody, spojovací zařízení a jiné věci potřebné ke zdolání požáru.

3.2 Vynětí z povinnosti poskytnout osobní a věcnou pomoc

Povinnost poskytovat osobní a věcnou pomoc se nevztahuje na

- útvary a vojáky ozbrojených sil České republiky, útvary a příslušníky Policie České republiky, Bezpečnostní informační služby a Vězeňské služby, jestliže by poskytnutím pomoci byl vážně ohrožen důležitý zájem služby,
- právnické osoby a podnikající fyzické osoby v oblasti veřejné hromadné dopravy, energetiky a spojů a jejich zaměstnance, jestliže by poskytnutí pomoci mohlo mít za následek závažnou poruchu provozu u těchto

právnických osob a podnikajících fyzických osob, nebo jiný závažný následek,

- právnické osoby a podnikající fyzické osoby v oblasti zdravotnictví a jejich zaměstnanci, jestliže by poskytnutím pomoci bylo vážně ohroženo plnění úkolu podle zvláštních předpisů.

Fyzická osoba není povinna poskytnout osobní a věcnou pomoc, jestliže jí v tom **brání důležitá okolnost** nebo jestliže by tím **vystavila vážnému ohrožení** sebe nebo osoby blízké.

3.3 Náhrada výdajů

Jestliže jsou s poskytnutím věcné pomoci spojeny výdaje, patří tomu, kdo je poskytl, **náhrada výdajů**. Právo na náhradu výdajů může oprávněný uplatnit **do tří měsíců** ode dne, kdy je zjistil, **nejpozději do dvou let od jejich vzniku**; jinak toto právo zanikne. Právo na náhradu výdajů se uplatňuje **u hasičského záchranného sboru kraje**, v jehož územním obvodu požár vznikl. Hasičský záchranný sbor kraje o náhradě výdajů rozhoduje a tuto náhradu poskytuje.

Jestliže právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba poskytly věcnou pomoc při zdolávání požárů jiné právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mají právo na náhradu výdajů s touto pomocí spojených. Náhradu výdajů poskytuje ten, komu byla věcná pomoc poskytnuta.

Poskytne-li **fyzická osoba**, která podniká nebo je samostatně výdělečně činná, **osobní pomoc** jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce, náleží jí **náhrada ušlého výdělku** v prokázané výši. O náhradě rozhoduje a tuto poskytuje hasičský záchranný sbor kraje, v jehož územním obvodu požár vznikl. Náhradu je nutno uplatnit **do 3 měsíců, nejpozději však do 2 let** ode dne vzniku nároku, jinak tento nárok zanikne.

Otázka

Je rozdíl mezi náhradou škody a náhradou výdajů?

3.4 Vstup na nemovitosti

Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti je povinen umožnit vstup na nemovitost k provedení opatření nutných **ke zdolání požáru** nebo k zamezení jeho šíření, popřípadě k provedení jiných záchranných prací, zejména vyklidit nebo strpět vyklizení pozemku, odstranit nebo strpět odstranění staveb, jejich částí nebo porostů. O potřebě a rozsahu těchto opatření rozhoduje velitel zásahu.

Je-li to nezbytně nutné pro účely **cvičení jednotky požární ochrany**, vlastník (správce, uživatel) nemovitosti je povinen umožnit vstup na

nemovitost; o tomto vstupu musí být hasičským záchranným sborem kraje nebo obcí, které cvičení jednotky požární ochrany organizují, předem uvědoměn, a to nejméně 24 hodin před zahájením cvičení. Přitom se musí dbát, aby cvičením jednotky požární ochrany bylo co nejméně rušeno užívání nemovitosti a nevznikly škody, kterým lze zabránit.

Nesouhlasí-li vlastník (správce, uživatel) nemovitosti se vstupem na nemovitost pro cvičení jednotky požární ochrany, **rozhodne** hasičský záchranný sbor kraje nebo obec, které cvičení jednotky požární ochrany organizují, o tom, zda vstup na nemovitost je pro cvičení této jednotky nutný.

To neplatí, jde-li o **obydlí**, kam lze vstupovat jen s předchozím souhlasem vlastníka nebo uživatele.

3.5 Živelní pohromy a jiné mimořádné události

Pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, vztahují se **ustanovení zákona o požární ochraně o poskytování osobní a věcné pomoci**, o jednotkách požární ochrany, o právech a povinnostech zaměstnanců podniků a členů dobrovolných jednotek požární ochrany, o náhradě škody a o ocenění mimořádné odvahy přiměřeně také **na záchranné práce při živelních pohromách**. Totéž platí při **záchranných pracích při mimořádných událostech**, pokud jsou bezprostředně ohroženy lidské životy nebo hrozí značná škoda.

Shrnutí

Tato kapitola se zabývala poskytováním osobní a věcné pomoci v souvislosti s pomocí při zdolávání požárů. Není bez zajímavosti, že tato zákonná povinnost se později objeví v obsahu jedné dokumentace požární ochrany, a to v požárních poplachových směrnících.

Otázky

Musí každý poskytovat osobní a věcnou pomoc v souvislosti s pomocí při zdolávání požárů?

Dokdy musím uplatnit nárok na náhradu výdajů?

TEST

1. Osobní pomocí, kterou je každý povinen v souvislosti se zdoláváním požáru poskytnout, se rozumí ve smyslu zákona o požární ochraně např.
  - a) provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob
  - b) být k dispozici veliteli zásahu
  - c) připravit občerstvení pro zasahující hasiče
2. Kdo je povinen dle zákona o požární ochraně poskytnout osobní pomoc v souvislosti se zdoláváním požáru
  - a) pouze fyzická osoba a právnická osoba, na jejímž území nebo na jejímž objektu požár vznikl a která je vlastníkem pozemku, ze kterého je veden požární zásah
  - b) pouze fyzická osoba, na jejímž území nebo na jejímž objektu požár vznikl
  - c) každý v rozsahu stanovené zákonem o požární ochraně
3. Osobní pomocí ve smyslu zákona o požární ochraně, kterou je každý povinen v souvislosti se zdoláváním požáru poskytnout, se rozumí např.
  - a) neopouštět místo zásahu
  - b) ohlásit neodkladně na určeném místě zjištěný požár nebo zabezpečit jeho ohlášení
  - c) provádět hašení požáru na pokyn velitele zásahu
4. Osobní pomocí, kterou je každý povinen v souvislosti se zdoláváním požáru poskytnout, se rozumí ve smyslu zákona o požární ochraně např.
  - a) poskytnout osobní pomoc jednotce požární ochrany na výzvu velitele zásahu, velitele jednotky požární ochrany nebo obce
  - b) zabezpečovat průjezdnost cest vedoucích k požáru
  - c) provádět hašení požáru na pokyn velitele zásahu
5. Poskytnutím věcné pomoci dle zákona o požární ochraně se rozumí
  - a) poskytnutí zdrojů vody
  - b) poskytnutí dopravních prostředků, zdrojů vody, spojových zařízení a jiných věcí potřebných ke zdolání požáru
  - c) poskytnutí občerstvení pro zasahující hasiče
6. Poskytnutí osobní a věcné pomoci při zdolávání požáru se ve smyslu zákona o požární ochraně vztahuje
  - a) na všechny osoby bez rozdílu
  - b) pouze na právnické osoby a podnikající fyzické osoby
  - c) na všechny osoby, s výjimkou osob uvedených v zákoně o požární ochraně
7. Jestliže jsou s poskytnutím věcné pomoci spojeny výdaje, pak dle zákona o požární ochraně
  - a) patří tomu, kdo je poskytl náhrada výdajů
  - b) tomu, kdo je poskytl náhrada výdajů nepřísluší
  - c) tomu, kdo je poskytl patří náhrada výdajů v maximální výši 50 000 Kč

Správné odpovědi: 1a 2c 3b 4a 5b 6c 7a

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

POŽÁRNÍ OCHRANA U PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

Dr. Ing. Lucie Kalvarová
doc. Ing. Jaroslav Damec, CSc.

4 Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je seznámení se stěžejním členěním všech činností vykonávaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na úseku požární ochrany. Jedná se o základní členění do tří kategorií, z něhož zákon o požární ochraně vychází při stanovení povinností podnikatelským subjektům. Bez začlenění se není možno stanovit správný systém zajištění požární ochrany u právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby.

Požadované vstupní znalosti

Jedná se o pilotní kapitolu u níž se předpokládá jen znalost kapitoly 1.

4.1 Členění provozovaných činností podle požárního nebezpečí

Při zajišťování požární ochrany ve firmách, je třeba si uvědomit, že není rozdíl mezi tím, zda firma je právníckou osobou nebo podnikající fyzickou osobou. Rozdíly v zabezpečování požární ochrany plynou jen z míry požární nebezpečnosti provozovaných činností. Proto prvním krokem je vždy zatřídění provozovaných činností do jedné z kategorií.

Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti člení do kategorií

- **s vysokým požárním nebezpečím,**
- **se zvýšeným požárním nebezpečím,**
- **bez zvýšeného požárního nebezpečí.**

V případě nesprávného začlenění do kategorie, rozhodne o jejím správném začlenění příslušný orgán státního požárního dozoru.

4.2 Činnosti s vysokým požárním nebezpečím

Za provozované činnosti s vysokým požárním nebezpečím se považují:

- **činnosti, při nichž se vyskytují nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v celkovém množství větším než 5000 tun,**
- **činnosti, při nichž se vyrábějí nebo plní do zásobníků, cisteren nebo nádob hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší, přičemž se do roční produkce započítává množství těchto látek, které se vyrobí, vyskytují se při výrobě nebo naplní do zásobníků, cisteren nebo nádob za jeden rok v jednom stavebním objektu nebo v jednom prostoru,**
- **činnosti v provozech, ve kterých se přečerpáváním a zvyšováním tlaku zabezpečuje přeprava nebezpečných látek a přípravků v kapalném nebo**

plynném stavu, které jsou klasifikovány jako extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v potrubí o vnitřním průměru 0,8 m a větším,

- **činnosti v budovách o 15 a více nadzemních podlažích** nebo o výšce větší než 45 m,
- **činnosti v podzemních prostorách** s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může **současně vyskytovat více než 200 osob.**

4.3 Činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím

Za provozované činnosti se **zvýšeným požárním nebezpečím** se považují činnosti

- **při nichž se vyskytují v jednom prostoru** (jeden nebo více stavebních objektů, skladovací nebo manipulační plochy, technologická zařízení nebo jejich části, zásobníky a nádrže, které právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba užívá a které spolu stavebně, provozně nebo technologicky souvisejí), **nebo požárním úseku** (požární úsek je prostor stavby oddělený od ostatních částí stavby, popřípadě od sousední stavby požárně dělicími konstrukcemi) **nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v celkovém množství převyšujícím**
1000 kg těchto látek a přípravků v pevném stavu nebo
250 litrů těchto látek a přípravků v kapalném stavu,
- **při nichž se vyskytují hořlavé nebo hoření podporující plyny v zásobnících, případně v nádobách (sudech, lahvích nebo kartuších) se součtem vnitřních objemů těchto nádob převyšujícím 100 litrů umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku,**
- **při nichž se vyskytují nádoby na zkapalněné uhlovodíkové plyny s celkovým množstvím možných náplní převyšujícím 60 kg umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku,**
- **u kterých se při výrobě nebo manipulaci vyskytuje hořlavý prach nebo páry hořlavých kapalin v ovzduší nebo v zařízení v takové míře, že nelze vyloučit vznik výbušné koncentrace** (koncentrace hořlavého prachu nebo par hořlavých kapalin ve směsi se vzduchem nebo jiným plynným oxidantem se považuje za nebezpečnou pro výbuch s následným požárem, přesahuje-li technicko bezpečnostní parametry stanovené v průvodní dokumentaci; nejsou-li technicko bezpečnostní parametry stanoveny nebo doloženy průvodní dokumentací, považuje se za nebezpečnou koncentraci dosažení hodnoty 25 % a vyšší než je dolní mez výbušnosti pro hořlavé prachy nebo páry hořlavých kapalin),
- **u kterých se při výrobě nebo manipulaci hořlavý prach usazuje v souvislé vrstvě nejméně 1 mm,**
- **ve výrobních provozech, ve kterých se na pracovištích** (za pracoviště se považuje stavebně oddělená část objektu nebo otevřené technologické zařízení) **s nejméně třemi zaměstnanci** (při stanovení počtu zaměstnanců na pracovišti se vychází ze skutečných projektovaných hodnot vyplývajících z ověřené projektové dokumentace stavby - např. trvalá pracovní místa; není-li toto ověřeno

projektovou dokumentací stanoveno, vychází provozovatel činnosti z maximálního skutečného počtu osob současně vykonávajících činnosti na pracovišti, které jsou k němu v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu) **vyskytuje nahodilé požární zatížení 15 kg/m² a vyšší,**

- **v prostorách, ve kterých se vyskytuje nahodilé požární zatížení 120 kg/m² a vyšší,**
- **při nichž se používá otevřený oheň nebo jiné zdroje zapálení v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek v pevném, kapalném nebo plynném stavu, kromě lokálních spotřebičů a zdrojů tepla určených k vytápění, vaření a ohřevu vody,**
- **v budovách** (budova je nadzemní stavba prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí) **o 7 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m, kromě bytových domů** (bytový dům je stavba pro bydlení, ve které převažuje funkce bydlení),
- **ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob** (stavba pro shromažďování většího počtu osob je stavba s alespoň jedním prostorem určeným pro shromáždění nejméně 200 osob, v němž na jednu osobu připadá půdorysná plocha menší než 4 m² - konferenční sály, divadla, kina, koncertní sítě, taneční sály, sportovní haly, tribuny apod.), **ve stavbách pro obchod** (stavba pro obchod je stavba, která obsahuje celkovou prodejní plochu větší než 2000 m² - například velkoprodejny, nákupní střediska, obchodní domy), **ve stavbách ubytovacích zařízení** (stavba ubytovacího zařízení je stavba nebo její část, kde je veřejnosti poskytováno přechodné ubytování a služby s tím spojené; ubytovacím zařízením není bytový a rodinný dům a stavba pro individuální rekreaci; ubytovací zařízení se zařazují podle druhů do kategorií a podle požadavku na plochy a vybavení do tříd, které se označují hvězdičkami: *hotel* je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služby s tím spojené (zejména stravovací); hotely se člení do pěti tříd; *hotel garni* má vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně) a člení se do čtyř tříd, *motel* je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené pro motoristy a člení se do čtyř tříd, *penzion* je ubytovací zařízení s nejméně pěti pokoji, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb, avšak s ubytovacími službami srovnatelnými s hotelem, a člení se do čtyř tříd, *ostatní ubytovací zařízení* jsou turistické ubytovny, kempy a skupiny chat (bungalovů), popřípadě kulturní nebo památkové objekty využívané pro přechodné ubytování.) **a ve stavbách, které jsou na základě kolaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,**
- **v podzemních prostorách** (stavebně nebo technologicky oddělených prostorách, jejichž stropní konstrukce a začátek únikové cesty se nachází pod úrovní podlahy východu do volného prostoru nebo pod úrovní okolního terénu) **určených pro poskytování služeb nebo obchod s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat 7 a více osob, u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah;** tento poslední bod výčtu činností se zvýšeným požárním nebezpečím umožňuje do jisté míry subjektivní pohled a také

umožňuje plynulý přechod a návaznost při zařazování činností z období po první velké novele zákona o požární ochraně na současný stav; vyhláška o požární prevenci uvádí následující příklady složitých podmínek pro zásah:

- v dispozičně složitých a nepřehledných objektech, v nichž hrozí, zejména vzhledem k předpokladu silného zakouření, ztráta orientace osob (podzemní hromadné garáže, tunely nad 350 m délky, podzemní systémy hromadné dopravy osob),
- v prostorách a zařízeních, kde by vstup nebo činnost jednotky požární ochrany bez upozornění na zvláštní nebezpečí nebo postup hašení znamenal ohrožení zdraví a životů hasičů (výroba, skladování nebo prodej výbušin, pyrotechnických výrobků, hořlavých nebo hoření podporujících plynů, výskyt radioaktivních látek nebo biologicky nebezpečného materiálu, rozvodny elektrického proudu, kabelové kanály a mosty, energocentra s náhradními zdroji a vnitřní elektrické stanice osazené olejem chlazenými transformátory o celkovém výkonu 1 MVA a vyšším),
- za podmínek, při nichž se vyskytují vybrané nebezpečné chemické látky a přípravky v množství stejném nebo větším než je množství uvedené v příloze č. 1 zákona číslo 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií,
- v objektech a zařízeních provozů chemické výroby,
- v objektech a zařízeních administrativních, školských a zdravotnických provozů o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o čtyřech a více nadzemních podlažích pokud tyto objekty nemají zřízeny chráněné únikové cesty,
- ve stavbách, které jsou určeny pro ubytování osob s omezenou schopností pohybu a orientace, ve stavbách ubytovacích zařízení o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o čtyřech a více nadzemních podlažích pokud tyto objekty nemají zřízeny chráněné únikové cesty,
- ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob a ve stavbách pro obchod.

4.4 Činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí

Pokud nelze činnost zařadit podle výše uvedených kritérií, jedná se o činnost **bez zvýšeného požárního nebezpečí**.

Shrnutí

Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických vychází ze začlenění vykonávané činnosti do jedné ze tří kategorií - s vysokým požárním nebezpečím, se zvýšeným požárním nebezpečím, bez zvýšeného požárního nebezpečí. Proto začlenění činnosti je vždy prvním krokem!

Otázky

Jak členíme činnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob pro účely požární ochrany?

Vyjmenuj charakteristické činnosti pro kategorii se zvýšeným požárním nebezpečím.

Vyjmenuj charakteristické činnosti pro kategorii s vysokým požárním nebezpečím.

TEST

1. Do činností s vysokým požárním nebezpečím nepatří
  - a) činnosti v budovách o 15ti a více nadzemních podlažích, nebo o výšce větší, než 45 m
  - b) činnosti, při nichž se vyrábějí, nebo plní do zásobníků, cisteren, nebo nádob hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší
  - c) činnosti, u kterých se při výrobě, nebo manipulaci vyskytuje hořlavý prach v souvislé vrstvě nejméně 1 mm
2. Je příslušný orgán státního požárního dozoru oprávněn podle zákona o požární ochraně rozhodnout o začlenění právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby do správné kategorie podle provozovaných činností
  - a) ano, vyjde-li najevo, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se začlenila nesprávně
  - b) ne
  - c) ano, pokud o to právnická nebo podnikající fyzická osoba požádá

Správné odpovědi: 1c 2a

5 Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany

Studijní cíl

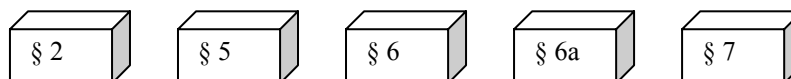
Cílem této kapitoly je seznámení se s povinnostmi právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany. Zákon o požární ochraně nerozlišuje, zda se jedná o právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu. Vychází se z povinností platících pro všechny stejně, k nim se přidávají povinnosti pro kategorii se zvýšeným požárním nebezpečím; vykonává-li podnikatel činnosti s vysokým požárním nebezpečím, musí dále angažovat osobu odborně způsobilou v požární ochraně a zajistit zpracování posouzení požárního nebezpečí.

Požadované vstupní znalosti

Kromě kapitoly 1 je naprosto nezbytně nutná znalost kapitoly číslo 4.

5.1 Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany

Zákon o požární ochraně upravuje základní povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku požární ochrany v několika paragrafech, a to:

Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob jsou stanoveny v zákoně o požární ochraně a jsou dány v závislosti na zařazení do kategorie podle míry požárního nebezpečí. Graficky znázorněno to vypadá takto:

Kategorie bez zvýšeného požárního nebezpečí	§ 2	§ 5	§ 7		
Kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím	§ 2	§ 5	§ 6	§ 7	
Kategorie s vysokým požárním nebezpečím	§ 2	§ 5	§ 6	§ 6a	§ 7

5.2. Kategorie bez zvýšeného požárního nebezpečí

Právnícké osoby, jakož i fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů (dále jen „podnikající fyzické osoby“) zabezpečují plnění povinností vyplývajících pro ně ze zákona o požární ochraně, předpisů vydaných na jeho základě nebo z jiných předpisů upravujících **povinnosti na úseku požární ochrany** (dále jen „předpisy o požární ochraně“) **jako nedílnou součást své řídicí, hospodářské nebo jiné základní činnosti** a neodkladně odstraňují zjištěné nedostatky.

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby plní povinnosti na úseku požární ochrany ve všech prostorách, které užívají k provozování činnosti. Za plnění povinností na úseku požární ochrany u právnických osob **odpovídá statutární orgán** a u podnikajících fyzických osob **tyto osoby nebo jejich odpovědný zástupce**.

Provozuje-li činnost v prostorách více právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, **plní povinnosti** na úseku požární ochrany na místech, která užívají **společně, vlastník** těchto prostor, **není-li smlouvou** mezi nimi **sjednáno jinak**. Součástí smlouvy musí být i určení osoby odpovědné za plnění povinností na úseku požární ochrany.

Vlastník nebo **uživatel zdrojů vody** pro hašení požárů **je povinen tyto udržovat** v takovém stavu, aby bylo umožněno **použití požární techniky a čerpání vody pro hašení požárů**.

Vlastník nebo uživatel lesů v souvislých lesních porostech o celkové výměře vyšší než **50 hektarů** je povinen zabezpečit v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru **opatření pro včasné zjištění požáru v lesích** a proti jejich rozšíření **pomocí hlídkové činnosti** s potřebným množstvím sil a prostředků požární ochrany, pokud tak neučiní Ministerstvo zemědělství.

Další povinnosti pro všechny jsou následující:

- **obstarávat a zabezpečovat v potřebném množství a druzích** požární techniku, **věcné prostředky** požární ochrany a **požárně bezpečnostní zařízení** se zřetelem na požární nebezpečí provozované činnosti a udržovat je v provozuschopném stavu; u vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, kromě výrobků stanovených podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů zvláštních předpisů, lze instalovat a používat pouze schválené druhy,
- **vytvářet podmínky pro hašení požárů** a pro záchranné práce, zejména udržovat **volné příjezdové komunikace** a nástupní plochy pro požární techniku, **únikové cesty** a volný přístup k nouzovým východům, **k rozvodným zařízením** elektrické energie, **k uzávěrům vody, plynu**, topení a produktvodům, k věcným prostředkům požární ochrany a k ručnímu ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení,

- **dodržovat technické podmínky a návody** vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností,
- **označovat pracoviště** a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení,
- **pravidelně kontrolovat** dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady,
- **umožnit** orgánu státního požárního dozoru **provedení kontroly** plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany v souladu s tímto zákonem a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření,
- **poskytovat** bezúplatně orgánu státního požárního dozoru výrobky nebo vzorky nezbytné k provedení požárně technické expertizy **ke zjištění příčiny vzniku požáru**,
- **bezodkladně oznamovat** územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje **každý požár** vzniklý při činnostech, které provozují, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají,
- **nevypalovat porosty**,
- **při spalování hořlavých látek na volném prostranství**, se zřetelem na rozsah této činnosti, **stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru**; spalování hořlavých látek na volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat.

5.2.1 Vybavení přenosnými hasicími přístroji

V prostorách a zařízeních právnických osob a podnikajících fyzických osob, u nichž **nebylo stanoveno** množství, druhy a způsob vybavení věcnými prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostními zařízeními **v požárně bezpečnostním řešení stavby**, popř. nelze-li toto prokázat, se zabezpečují a instalují **alespoň**

- na každých započatých 200 m² půdorysné plochy podlaží objektu přenosné hasicí přístroje obsahující hasivo s celkovou hasicí schopností nejméně 13 A (pro požáry látek v tuhém stavu, zejména organického původu, jejichž hoření je obvykle provázáno žhnutím) nebo
- na každých započatých 200 m² půdorysné plochy podlaží objektu přenosné hasicí přístroje s celkovou hasicí schopností nejméně 70 B (pro požáry hořlavých kapalin nebo hořlavých látek přecházejících do kapalného stavu)

Jinak řečeno platí, že **na každých započatých 200 m² plochy podlaží** objektu musí být k dispozici

- **jeden přenosný hasicí přístroj s 9 litry vody nebo**
- **jeden přenosný hasicí přístroj s 6 litry vodního roztoku pěnidla nebo**
- **jeden přenosný hasicí přístroj s 6 kg halonu nebo**
- **jeden přenosný hasicí přístroj s 6 kg hasicího prášku nebo**
- **jeden přenosný hasicí přístroj s 5 kg oxidu uhličitého.**

V případech, kdy počet přenosných hasicích přístrojů odpovídá výše uvedeným požadavkům, ale hasicí přístroje nejsou dostupné pro celou posuzovanou plochu (např. stavební rozdělení prostoru na více dispozičně nepropojených místností) nebo nelze použít pouze jeden druh hasiva, instaluje se nejméně jeden přenosný hasicí přístroj pro každý takto oddělený prostor nebo nejméně jeden přenosný hasicí přístroj s potřebným druhem hasiva.

Umístění hasicích přístrojů musí umožňovat jejich **snadné a rychlé použití**. Hasicí přístroje se umísťují tak, aby byly snadno **viditelné a volně přístupné**. Je-li to nezbytné, lze hasicí přístroje umístit i do skrytých prostor. V případech, kdy je omezena nebo **ztížena orientace** osob z hlediska rozmístění hasicích přístrojů (např. v nepřehledných, rozlehlých nebo skrytých prostorách) se k označení umístění hasicích přístrojů použije příslušná **požární značka umístěná na viditelném místě**.

Pro vlastní **umístění přenosných hasicích přístrojů** platí, že

- hasicí přístroje se umísťují na svislé stavební konstrukci tak, že **rukojeť** hasicího přístroje musí být **nejvýše 1,5 m nad podlahou**,
- hasicí přístroje umístěné na podlaze nebo na jiné vodorovné stavební konstrukci musí být vhodným způsobem **zajištěny proti pádu**.

Provozeroschopnost hasicího přístroje se prokazuje **dokladem o jeho kontrole, kontrolním štítkem a plombou** spouštěcí armatury.

Kontrola hasicího přístroje se provádí po každém jeho použití nebo tehdy, vznikne-li pochybnost o jeho provozuschopnosti (např. při mechanickém poškození) a **nejméně jednou za rok**, pokud průvodní dokumentace výrobce, ověřená projektová dokumentace nebo posouzení požárního nebezpečí pro některé případy instalací (např. v chemicky agresivním prostředí) nestanoví lhůtu kratší. První kontrola provozuschopnosti hasicího přístroje musí být provedena minimálně jeden rok před jeho instalací. Při kontrole, údržbě a opravách hasicího přístroje je možno nahradit jednotlivé díly, součásti, náplně a příslušenství (např. typový štítek, hasební látku, výtlačný plyn) jen komponenty odpovídajícími technickým podmínkám výrobce.

Osoba, která provedla kontrolu, údržbu nebo opravu opatří hasicí přístroj plombou spouštěcí armatury a trvale čitelným kontrolním štítkem tak, aby byl viditelný při pohledu na instalovaný hasicí přístroj, nevylučuje-li to konstrukční provedení hasicího přístroje. Kontrolní štítek nesmí zasahovat do typového štítku a překrývat výrobní číslo hasicího přístroje.

Osoba, která provádí kontrolu, údržbu nebo opravu **vyřadí** z používání hasicí přístroj

- vadný, který nelze předepsaným způsobem opravit nebo
- ten, u něhož nelze bezpečně zjistit výrobní číslo a rok výroby nebo
- **starší 20 let**, s výjimkou hasicího přístroje CO₂ (**sněhový**), který se vyřazuje z používání tehdy, je-li **starší 40 let**.

5.2.3 Podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce

Vytvářením podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce se rozumí souhrn organizačních i technických opatření umožňujících při využití existujících předpokladů, zejména stavebně technických, provedení rychlého a účinného zásahu, evakuace osob, zvířat a materiálu a záchranných prací.

K provedení rychlého a účinného zásahu zajišťují právnické osoby a podnikající fyzické osoby aby

- bylo **zřetelně označeno číslo tísňového volání** (ohlašovny požárů), popř. uvedeny další pokyny ke způsobu ohlášení požáru ve všech objektech, kde provozují činnosti; právnické osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím zveřejňují požární poplachové směrnice,
- byl umožněn **přístup ke spojovacím prostředkům**, zabezpečena jejich provozuschopnost a použitelnost pro potřeby tísňového volání,
- byly dodrženy **trvale volné průjezdné šířky příjezdových komunikací nejméně 3 metry** k objektům, k nástupním plochám pro požární techniku a ke zdrojům vody určeným k hašení požárů,
- bylo provedeno **označení** (dopravní značka B 29 s dodatkovou tabulkou „Nástupní plocha pro požární techniku“) a **umožněno použití** nástupních ploch pro požární techniku a požárních výtahů,
- byla zajištěna **trvalá použitelnost vnitřních a vnějších zásahových cest** (např. požární výtahy, požární žebříky) a trvale volný přístup k zařízení pro **zásobování požární vodou**,
- byla **označena rozvodná zařízení** elektrické energie, **hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody, plynu, produktovodů**, uzávěry rozvodů ústředního topení.

K **provedení evakuace** osob, zvířat a materiálu a k provedení záchranných prací zajišťují právnické osoby a podnikající fyzické osoby aby

- byly **označeny nouzové (únikové) východy**, evakuační výtahy a směry úniku osob ve všech objektech, kde se při provozovaných činnostech může vyskytovat veřejnost nebo osoby v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu; toto označení nemusí být provedeno v objektech

s východy do volného prostoru, které jsou **zřetelně viditelné a dostupné z každého místa,**

- byly **trvale volně průchodné komunikační prostory** (chodby, schodiště apod.), které jsou součástí únikových cest, tak, aby nebyla omezena nebo ohrožena evakuace nebo záchranné práce,
- **chráněné únikové cesty** a všechny jejich součásti **nebyly využívány způsobem zvyšujícím požární riziko.**

Poznámka - bude podrobně probíráno v kapitole 42, ale pro nedočkavce stručně uvádím požadavky na zajištění úniku osob - K zajištění evakuace osob musí z každého požárního úseku vést únikové cesty, které svým typem, počtem, polohou, kapacitou, technickým vybavením a konstrukčním provedením odpovídají normovým hodnotám a tím vytvářejí předpoklady k bezpečnému úniku osob na volné prostranství nebo do prostorů, kde nemohou být ohroženy požárem. Nejmenší šířka nechráněné únikové cesty je jeden únikový pruh; nejmenší šířka chráněné a částečně chráněné únikové cesty je 1,5 únikového pruhu se šířkou dveří na těchto cestách alespoň 800 mm. Šířka jednoho únikového pruhu je 550 mm. Ve stavbách s více než třemi nadzemními podlažími, ve kterých se trvale nebo pravidelně vyskytuje více než 10 osob s omezenou schopností pohybu a orientace nebo osob neschopných samostatného pohybu, musí být zřízeny evakuační výtahy. V ostatních budovách se evakuační výtahy zřizují v závislosti na normových hodnotách. Funkce evakuačního výtahu musí být zajištěna dodávkou elektrické energie ze dvou na sobě nezávislých zdrojů. Únikové cesty musí mít zajištěno dostatečné osvětlení. Chráněné únikové cesty, cesty sloužící k evakuaci osob se sníženou schopností pohybu a orientace a osob neschopných samostatného pohybu a cesty sloužící částečné evakuaci musí být vybaveny nouzovým osvětlením

5.2.4. Preventivní požární prohlídky

Předmětem preventivních požárních prohlídek je vždy zjišťování stavu zabezpečení požární ochrany u právnických a podnikajících fyzických osob, způsobu dodržování podmínek požární bezpečnosti a prověřování dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně.

Cílem preventivní požárních prohlídek je odstranění zjištěných závad a odchylek od žádoucího stavu (dále jen požární závady). Lhůty k odstranění zjištěných požárních závad navrhuje osoba provádějící preventivní požární prohlídku.

Preventivní požární prohlídky

- o provádějí se ve všech objektech a zařízeních preventivního požárního úseku
- o dokládají se záznamem do požární knihy nebo samostatným zápisem
- o **záznam** obsahuje
  - datum provedení
  - označení objektu a pracoviště
  - zjištěné skutečnosti

- navržená opatření
- stanovení způsobu a termínů jejich splnění
- jméno a podpis osoby, která záznam provedla
- jméno a podpis vedoucího zaměstnance kontrolovaného pracoviště.

Preventivní požární prohlídky se provádějí **nejméně** ve lhůtě

- **jednou za rok** u činností bez zvýšeného požárního nebezpečí, pokud v provozu se pravidelně vyskytují současně nejméně tři zaměstnanci nebo veřejnost,
- **jednou za 6 měsíců** u činností se zvýšeným požárním nebezpečím,
- **jednou za 3 měsíce** u činností s vysokým požárním nebezpečím.

5.3 Kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím

Kromě výše uvedených povinností pro všechny právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou ty, které jsou zařazeny do kategorie se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím, dále povinny:

- **stanovit organizaci zabezpečení požární ochrany** s ohledem na požární nebezpečí provozované činnosti,
- **prokazatelným způsobem stanovit a dodržovat podmínky požární bezpečnosti** provozovaných činností, případně technologických postupů a zařízení, nejsou-li podmínky provozování činností a zabezpečování údržby a oprav zařízení stanoveny zvláštním předpisem,
- **zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení** způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení,
- **stanovit z hlediska požární bezpečnosti požadavky na odbornou kvalifikaci osob** pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud to není stanoveno zvláštními předpisy a zabezpečit provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru, pouze osobami s příslušnou kvalifikací,
- **mít k dispozici požárně technické charakteristiky** vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů potřebné ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku.

5.4 Kategorie s vysokým požárním nebezpečím

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, jsou dále povinny **prostřednictvím odborně způsobilé osoby** v požární ochraně zabezpečit **posouzení požárního**

nebezpečí z hlediska ohrožení osob, zvířat a majetku a plnění dalších povinností na úseku požární ochrany.

Posouzení požárního nebezpečí **obsahuje**:

- zjištění a zhodnocení rozhodujících vlivů z hlediska možnosti vzniku a šíření požáru, vyjádření a posouzení rizik ohrožení osob, zvířat a majetku, zhodnocení možností provedení záchranných prací a účinné likvidace požáru včetně popisu jeho možných následků,
- stanovení systému řízení požární ochrany se zaměřením na snížení pravděpodobnosti vzniku požáru, jeho šíření a ohrožení osob, zvířat a majetku,
- návrhy na opatření včetně stanovení lhůt k jejich plnění.

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, **předkládají posouzení požárního nebezpečí ke schválení** orgánu státního požárního dozoru před zahájením jimi provozované činnosti.

Zjistí-li orgán státního požárního dozoru, že **posouzení požárního nebezpečí** předložené ke schválení **vykazuje nedostatky**, pro které je nelze schválit, **vrátí je** předkladateli zpět s uvedením důvodů a současně stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků. **Jinak** toto posouzení **schválí bez zbytečného odkladu**.

Změní-li se charakter, podmínky nebo rozsah provozované činnosti, právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby bez zbytečného odkladu **uvědomí písemně** o této skutečnosti **orgán státního požárního dozoru** a podle jeho pokynů posouzení požárního nebezpečí doplní, přepracují nebo předloží **ke schválení nové posouzení požárního nebezpečí**.

Opatření a lhůty vyplývající ze schváleného posouzení požárního nebezpečí jsou právnícké osoby a podnikající fyzické osoby **povinny plnit**.

Osoba zpracovávající posouzení požárního nebezpečí je odpovědná za věcnou a formální správnost zpracovávané dokumentace.

Shrnutí

Povinnosti právníckých osob a podnikajících fyzických jsou stanoveny modulově, to znamená, že určité povinnosti jsou stanoveny všem a se zvětšujícím požárním nebezpečím povinností přibývá.

Otázky

Jaké jsou typické povinnosti na úseku požární ochrany právnických osob a podnikajících fyzických osob v kategorii se zvýšeným požárním nebezpečím?

Jaké jsou typické povinnosti na úseku požární ochrany právnických osob a podnikajících fyzických osob v kategorii s vysokým požárním nebezpečím?

Charakterizuj povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob v závislosti na zařazení jejich činnosti do kategorie dle požárního nebezpečí.

TEST

1. Jak postupuje orgán státního požárního dozoru, zjistí-li, že předložené posouzení požárního nebezpečí vykazuje nedostatky
  - a) vrátí je předkladateli zpět s uvedením důvodů a současně stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků
  - b) vrátí je předkladateli zpět, přičemž nemusí důvody uvádět
  - c) vrátí je předkladateli zpět bez uvedení důvodů a současně stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků
2. Právnické osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím jsou mimo jiné povinny zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených
  - a) výrobcem zařízení
  - b) podmínkami požární bezpečnosti
  - c) podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení
3. Požárně bezpečnostním zařízením není
  - a) zařízení pro požární signalizaci
  - b) hasicí přístroj
  - c) zařízení pro zásobování požární vodou
4. Hasicí přístroje se umísťují
  - a) tak, aby byly snadno viditelné
  - b) tak, aby byly vždy snadno viditelné a volně přístupné
  - c) tak, aby byly snadno viditelné a volně přístupné, přičemž v odůvodněných případech lze hasicí přístroje umístit i do skrytých prostor
5. Jak často se provádí kontrola provozuschopnosti požárně bezpečnostního zařízení
  - a) nejméně jednou za 2 roky
  - b) nejméně jednou za 3 roky
  - c) nejméně jednou za rok, pokud výrobce, ověřená projektová dokumentace nebo podrobnější dokumentace anebo posouzení požárního nebezpečí nestanoví lhůty kratší

6. Kdy předkládají posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím
- do 60 dnů po zahájení jimi provozované činnosti
  - před zahájením jimi provozované činnosti
  - nejpozději 60 dnů před zahájením jimi provozované činnosti
7. Ve kterých prostorách užívaných právnickou osobou a podnikající fyzickou osobou jsou tyto osoby povinny plnit povinnosti na úseku požární ochrany dle zákona o požární ochraně
- ve všech prostorách, které užívají k provozování činnosti
  - pouze v prostorách se zvýšeným a vysokým požárním nebezpečím
  - pouze v prostorách, na které se zpracovává posouzení požárního nebezpečí
8. Povinností právnických osob a podnikajících fyzických osob dle zákona o požární ochraně je např.
- zpracovat plán plnění úkolů požární ochrany
  - pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany nebo preventisty požární ochrany dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady
  - ustanovit si osobu odborně způsobilou bez ohledu na to, jakou činnost provozují
9. Povinností právnických osob a podnikajících fyzických osob dle zákona o požární ochraně je např.
- předložit orgánu státního požárního dozoru ke schválení organizaci požární ochrany
  - dodržovat ustanovení všech platných českých technických norem
  - umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované podklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany v souladu se zákonem o požární ochraně a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření
10. V jakém termínu předkládají dle zákona o požární ochraně právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru
- při kolaudačním řízení
  - po ukončení zkušebního provozu
  - před zahájením jimi provozované činnosti
11. Orgán státního požárního dozoru dle zákona o požární ochraně předložené posouzení požárního nebezpečí
- může vrátit vykazuje-li nedostatky, pro které je nelze schválit
  - nevrací, neboť je zpracováno osobou oprávněnou
  - vrací pouze v případě, že není zpracováno osobou odborně způsobilou

12. Jaká povinnost je stanovena právnickým osobám nebo podnikajícím fyzickým osobám zákonem o požární ochraně pro případy, změni-li se charakter, podmínky nebo rozsah provozované činnosti s vysokým požárním nebezpečím
- vedoucí zaměstnanci bez odkladu posouzení požárního nebezpečí opraví
  - předložit orgánu státního požárního dozoru přepracované posouzení požárního nebezpečí do 60 dnů od změny
  - uvědomit písemně o této skutečnosti orgán státního požárního dozoru bez zbytečného odkladu
13. Jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny dle zákona o požární ochraně plnit opatření a lhůty ze schváleného posouzení požárního nebezpečí
- ano, pokud to právnické osoby a podnikající fyzické osoby zapracují do interních předpisů
  - nemusí plnit lhůty, protože si je právnické osoby a podnikající fyzické osoby stanovily samy
  - ano
14. Kdo podle zákona o požární ochraně odpovídá za věcnou a formální správnost posouzení požárního nebezpečí
- statutární orgán právnické osoby nebo podnikající fyzická osoba nebo její odpovědný zástupce
  - osoba odborně způsobilá
  - orgán státního požárního dozoru, který posouzení požárního nebezpečí schválil
15. Je vlastník nebo uživatel zdrojů vody pro hašení povinen tyto udržovat v takovém stavu, aby bylo umožněno použití požární techniky a čerpání vody pro hašení požárů
- ano, povinnost vyplývá přímo ze zákona o požární ochraně
  - ano, ale pouze v případě, že to není zjevně neekonomické
  - ne
16. Prostřednictvím kterých osob jsou povinny právnické osoby a podnikající fyzické osoby pravidelně kontrolovat dodržování předpisů o požární ochraně
- osob, které schválí orgán státního požárního dozoru
  - odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany nebo preventisty požární ochrany
  - osob, které absolvovaly pro oblast kontroly speciální školení
17. Příslušná požární značka k označení umístění hasicích přístrojů se použije
- ve všech případech
  - v případech, kdy je omezena nebo ztížena orientace osob z hlediska rozmístění hasicích přístrojů
  - jestliže není v prostoru denní světlo
18. Jsou zákonem o IZS stanoveny práva a povinnosti právnickým a podnikajícím fyzickým osobám
- nejsou
  - jsou
  - práva a povinnosti jsou upraveny prováděcím předpisem k zákonu o IZS

Správné odpovědi: 1a 2c 3b 4c 5c 6b 7a 8b 9c 10c 11a 12c 13c 14b
15a 16b 17b 18b

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Jste v pohodě? Ano. Výborně! Za odměnu se zasloužíte čokoládový bonbón.

Ne? Opravdu? Potom tu mám pro Vás speciální recept:

Připravte si směs ze 30 g kmínu, 40 g fenyklu, 25 g heřmánku, 20 g kozlíku, 15 g řebříčku a 5 g pelyňku. Na jeden čtvrtlitrový šálek použijte dvě čajové lžičky směsi. Čaj pijte ráno a večer po dobu studia, nejdéle však tři týdny.

6 Způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech se zvýšeným požárním nebezpečím

Studijní cíl

Důležité je vyhodnotit všechny aspekty podstatné pro činnost se zvýšeným požárním nebezpečím. Následující kapitola Vám přináší podrobnou osnovu - či přímo kuchařku - pro Vaše příští konání na tomto poli.

Požadované vstupní znalosti

Kromě kapitoly 1 je naprosto nezbytně nutná znalost kapitoly číslo 4.

Podmínky požární bezpečnosti se stanoví k zabránění vzniku požáru a k ochraně osob, zvířat a majetku v případě vzniku požáru a k zamezení jeho šíření. Při stanovení podmínek požární bezpečnosti se k prostorám, objektům a pracovištím (dále jen "místa"), **kde** právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby **provazují činnosti** přiřadí **charakteristiky**, podle kterých jsou definovány činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím.

6.1 Okruhy analyzovaných činitelů

V místech, ke kterým byly přiřazeny charakteristiky podle předchozího odstavce se ve vztahu k provozovaným činnostem se zvýšeným požárním nebezpečím **prokazatelně vyhodnotí**:

- vyskytující se **možné zdroje zapálení**
- **požárně technické charakteristiky**, popř. technicko bezpečnostní parametry vyskytující se látek potřebných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku
- základní **charakteristiky požární bezpečnosti staveb** a technologií (výška stavby, konstrukční systém, odstupové, popř. bezpečnostní vzdálenosti, dělení do požárních úseků, technická zařízení, druh provozu a technologií) z hlediska jejich vlivu na vznik a šíření případného požáru a zplodin hoření

Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy od vybraných druhů objektů, lesů a komunikací jsou uvedeny v příloze číslo 1 vyhlášky MV číslo 246/2001 Sb.

**Bezpečnostní vzdálenosti volných skladů sena a slámy nad 50 m³
od vybraných druhů objektů, lesů a komunikace**

	Objekty nebo prostory	Vzdálenost volného skladu sena/slámy [m]
1.	závody (sklady), v nichž se vyrábějí, zpracovávají nebo uskladňují výbušné či lehce vznětlivé látky (např. celuloid, nitrocelulóza), nebo na volném prostranství se uskladňují snadno hořlavé kapaliny (např. benzin, sirouhlik, aceton)	300
2.	ostatní průmyslové závody, zemědělské závody a střediska, les	100
3.	okrajové budovy souvislé zástavby obcí	50
4.	veřejné komunikace	60
5.	krajní koleje železničních tratí - Je-li kolej železniční trati na náspu, zvětšuje se vzdálenost od volných skladů sena a slámy o dvojnásobek výšky náspu; - Je-li volný sklad položen alespoň o 6 m výše než kolej železnice, smí se vzdálenost zmenšit až na 60 m.	100
6.	elektrické vedení o vysokém napětí	30
7.	tuhé domovní odpady - od činné hranice skládky	50
8.	volný sklad sena a slámy - Volný sklad sena a slámy může mít objem nejvýše 4000 m ³ . Jako jeden volný sklad se posuzuje také souvislá skupina stohů, jejichž celkový objem je nejvýše 4000 m ³ .	50

6.2 Stanovení podmínek požární bezpečnosti

Na základě předchozího vyhodnocení se **stanoví podmínky požární bezpečnosti** při činnostech se zvýšeným požárním nebezpečím, přičemž se vždy

- vymezí **oprávnění a povinnosti osob při zajištění požární bezpečnosti** pro zahájení, průběh, přerušeni a skončení činnosti,
- určí **potřebný počet preventivních požárních hlídek** a počet zaměstnanců zařazených do těchto preventivních požárních hlídek,
- stanoví **požadavky pro bezpečný pobyt a pohyb osob** včetně zákazů a značení (informace, výstrahy, příkazy a zákazy),
- určí způsob **zabezpečení volných únikových cest**,
- stanoví **požadavky směřující proti vzniku a šíření požáru** nebo vzniku výbuchu s následným požárem, nejsou-li tyto stanoveny výrobcem, například
  - určení provozních podmínek technických zařízení a technologického procesu, podmínek případných odstávek zařízení nebo omezení provozu,
  - stanovení maximálního množství hořlavých a hoření podporujících látek, přípravků nebo materiálů (dále jen „množství látek“),
  - zamezení vzniku nebezpečné koncentrace hořlavých plynů, par hořlavých kapalin nebo hořlavých prachů,
- stanoví **zajištění požární ochrany** v době přerušeni, omezení nebo přechodného zastavení provozu (dále jen „doba sníženého provozu“) a **v mimopracovní době**,
- **vyhodnotí potřebné věcné prostředky požární ochrany** a požárně bezpečnostní zařízení, popř. také požadavky na speciální hasební látky a postupy, přičemž se vychází z podmínek stanovených vyhláškou o požární prevenci,
- **určí další požadavky**, které závisí a druhu, místě a způsobu provozování činností se zvýšeným požárním nebezpečím, například pro mimořádné provozování těchto činností na přechodných pracovištích, tj. na místech, která nejsou k tomuto druhu činnosti projektována, dosud schválena nebo jinak určena (staveniště, volné prostranství, lesní porosty apod.) anebo když se změní výchozí podmínky.

6.3 Procesní náležitosti

Podmínky požární bezpečnosti při provozovaných činnostech se zvýšeným požárním nebezpečím se zapracují do příslušných druhů dokumentace požární ochrany - viz kapitola 11.

Za rozsah a způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti **odpovídá zpracovatel** (osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany), přičemž vychází ze stavu vědeckých a technických poznatků známých v době jejich stanovení. Za splnění tohoto požadavku se považuje dodrženi podmínek stanovených normativními požadavky (např. ČSN 07 8304 Tlakové nádoby na plyny - Provozní pravidla, ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny - Provozovny a sklady).

V případě **dodavatelsky prováděných činností** se zvýšeným požárním nebezpečím **zabezpečuje** stanovení a dodržování podmínek podle zásad shora uvedených právnická **osoba** nebo podnikající fyzická osoba, **která tyto činnosti vykonává**, není-li smlouvou stanoveno jinak.

Shrnutí

Právě jste se dozvěděli osnovu pro způsob stanovení podmínek činností se zvýšeným požárním nebezpečím. Tu mějte na paměti po dobu realizace kapitol 9 až 16 u konkrétní firmy.

Otázka

Zopakujte postup při vyhodnocení podmínek bezpečného chodu firmy, provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím.

TEST

1. Dle vyhlášky o požární prevenci za rozsah a způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti odpovídá
  - a) statutární zástupce právnické osoby
  - b) preventista požární ochrany
  - c) zaměstnanec (osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany)

Správná odpověď: 1c

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Tentokrát byla kapitola krátká, pro osvěžení Vám postačí pohár minerální vody.

7 Stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech s vysokým požárním nebezpečím

Studijní cíl

Před zpracováním vlastního posouzení požárního nebezpečí je nutné stanovit podmínky požární bezpečnosti při jednotlivých činnostech s vysokým požárním nebezpečím. Následující kapitola Vám ukáže cestu, jak postupovat.

Požadované vstupní znalosti

Kromě kapitoly 1 je naprosto nezbytně nutná znalost kapitoly číslo 4.

Při posuzování požárního nebezpečí činností s vysokým požárním nebezpečím je potřeba vyhodnotit následující okruhy, přičemž se na rozdíl od předchozích vyhodnocení klade **zvláštní důraz na případné kumulativní účinky požárního nebezpečí**:

- vyskytující se **možné zdroje zapálení**
- **požárně technické charakteristiky**, popř. technicko bezpečnostní parametry vyskytujících se látek potřebných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku
- základní **charakteristiky požární bezpečnosti staveb** a technologií (výška stavby, konstrukční systém, odstupové, popř. bezpečnostní vzdálenosti, dělení do požárních úseků, technická zařízení, druh provozu a technologií) z hlediska jejich vlivu na vznik a šíření případného požáru a zplodin hoření

Zjištění a zhodnocení rozhodujících vlivů z hlediska možnosti vzniku a šíření požáru, vyjádření a posouzení zdrojů rizik ohrožení osob, zvířat a majetku, zhodnocení možností provedení záchranných prací a účinné likvidace požáru včetně popisu jeho možných následků vždy obsahuje

- popis základních charakteristik požární bezpečnosti staveb a technologií, zjištění množství látek a jejich druhů, požárně bezpečnostních zařízení, zařízení pro detekci a signalizaci technologických stavů,
- porovnání zjištěných skutečností se stavem žádoucím podle příslušné dokumentace (např. příslušné technické předpisy, ověřená projektová dokumentace, normativní požadavky, návody výrobců) a vyhodnocení rozdílů,
- zjištění a zhodnocení vyskytujících se možných zdrojů zapálení, uvedení požárně technických charakteristik, popřípadě technicko bezpečnostních parametrů vyskytujících se látek, potřebných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a

majetku včetně zdůvodnění výběru látek a jejich požárně technických charakteristik určených jako rozhodné a potřebné pro stanovení preventivních opatření,

- vyjádření a posouzení požárního nebezpečí z hlediska ohrožení osob nebo zvířat, možností jejich evakuace a záchrany; při zjišťování počtu osob, které se při provozovaných činnostech vyskytují, se vychází ze skutečných projektovaných hodnot vyplývajících z ověřené projektové dokumentace stavby (např. trvalá pracovní místa); není-li toto ověřenou projektovou dokumentací stanoveno, vychází provozovatel činnosti z max. skutečného počtu osob současně vykonávajících činnosti na pracovišti, které jsou k němu v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu; za pracoviště se přitom považuje stavebně oddělená část objektu nebo otevřené technologické zařízení,
- zjištění a zhodnocení vnějších zdrojů rizik ohrožujících posuzovanou činnost, tj. z prostoru, ve kterém vlastní činnost není provozována a rizik vznikajících z neprovozních nebo havarijních stavů obslužných zařízení (zdrojů energií včetně náhradních zdrojů, dodávek surovin, chlazení, výměny vzduchu, zabezpečovacích systémů apod.),
- zhodnocení možností provedení rychlé a účinné likvidace případného požáru, evakuace osob, zvířat, materiálu a provedení záchranných prací vlastními silami a prostředky provozovatele posuzované činnosti, popřípadě vyjádření potřeb přesahujících tento rámec,
- popis možných následků požáru, kde se uvedou rozumně předvídatelné následky vzniklé porušením stavebních konstrukcí a zařízení nebo jejich částí, tepelnými účinky a toxickými zplodinami hoření, únikem látek, výskytem hořlavých plynů nebo par, poškozením nebo zničením komunikací, sdělovacích a jiných technických zařízení.

Při stanovení systému řízení požární ochrany se navrhuje organizační a technická řešení mimořádných situací se zaměřením na snížení pravděpodobnosti vzniku požáru, jeho šíření a ohrožení osob, zvířat a majetku (vlastní systém přípravy na řešení závažných havárií a systém řízení při jejich vzniku, jeho organizační struktura, materiální a technické vybavení, zřízení jednotky požární ochrany apod.). Systémová řešení se specifikují v návrzích na opatření, která jsou nedílnou součástí dokumentace požární ochrany, nazývaní se „posouzení požárního nebezpečí“.

Posouzení požárního nebezpečí je podrobně probráno v kapitole číslo 13, na něž odkazují.

Podmínky požární bezpečnosti při provozovaných činnostech s vysokým požárním nebezpečím se zapracují do posouzení požárního nebezpečí (popř. i dokumentace zdolávání požárů, je-li jeho součástí). Posouzení požárního nebezpečí se zpracovává, vede a předkládá orgánu

státního požárního dozoru (HZS příslušného kraje) ke schválení v jazyce českém. Ke schválení se předkládá ve dvou vyhotoveních.

Způsob posuzování požárního nebezpečí se přiměřeně vztahuje i na doplnění, přepracování nebo zpracování nového posouzení požárního nebezpečí, popřípadě na odstraňování nedostatků zjištěných při jeho schvalování.

Za rozsah a způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti odpovídá zpracovatel (osoba odborně způsobilá), přičemž vychází ze stavu vědeckých a technických poznatků známých v době jejich stanovení.

Shrnutí

V této kapitole jste se dozvěděli vstupní informace pro vyhodnocení činnosti s vysokým požárním nebezpečím. V podstatě se jedná o prokázání veškerých Vašich znalostí, získaných v průběhu Vašeho studia v praktické aplikaci. A v tom případě si myslím je pro kvalitní zpracování posouzení požárního nebezpečí nutná i několikaletá praxe.

Otázka

Jakým způsobem se provádí stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech s vysokým požárním nebezpečím?

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

8 Zpracování a posouzení požárního nebezpečí při činnostech s vysokým požárním nebezpečím

Studijní cíl

Stanovit nebezpečí vytvořené výbušnou směsí v uzavřeném prostoru a ve volném prostoru.

Požadované vstupní znalosti

Základní znalosti fyziky a chemie.

8.1 Množství výbušné směsi

Otázka

Jaké množství výbušné směsi může vznikat při daných pracovních podmínkách?

U plynů a par hořlavých kapalin je nutno uvažovat jejich poměrnou hustotu ρ_{rel} vzhledem ke vzduchu, která je u většiny plynů a par větší než hustota vzduchu. Výjimku představuje např. acetylén, etylén, amoniak, oxid uhelnatý, methan, vodík, kyanovodík.

Čím je hustota par a plynů větší, tím rychleji klesají dolů a šíří se do stran (mohou „téci“ i na dlouhé vzdálenosti) a přitom se postupně mísí se vzduchem.

Odmíšení již jednou vytvořené směsi na lehké a těžké složky zemskou přitažlivostí není možné.

Hustota směsi par kapaliny se vzduchem je dána tlakem par kapaliny, který závisí na teplotě.

Plyny a páry kapaliny, které mají menší hustotu než vzduch, stoupají vzhůru tím rychleji, čím menší hustotu mají. Přitom se postupně mísí se vzduchem.

Difusní koeficient určuje množství výbušné směsi v uzavřeném prostoru jenom tehdy, jestliže v tomto prostoru není proudění vzduchu. Při proudění vzduchu je ovlivněno zejména konvekcí.

8.2 Nebezpečnost výbušné směsi

Další otázkou je, zda je množství výbušné směsi, které se na základě posouzení pracovních a místních (okolních) podmínek může vytvořit, nebezpečné?

Při zodpovězení této otázky je nutno se zamyslet nad účinky výbuchu předpokládaného množství výbušné směsi.

Přitom je možno využít tyto výbuchové parametry: maximální výbuchový tlak, maximální rychlost narůstání výbuchového tlaku, možnost přechodu do detonace resp. meze detonace.

Rovněž je třeba zohlednit místní a provozní podmínky, jako je množství, druh a výskyt výbušné směsi (v uzavřených nádobách, v místnosti, ve volném prostoru).

Nebezpečné množství výbušné směsi v uzavřeném prostoru

Za nebezpečné množství výbušné směsi v uzavřeném prostoru nezávisle na velikosti prostoru je nutno považovat již 10 dm³ výbušné směsi .

V prostorách menších než 100 m³ se za nebezpečné množství považuje výbušná směs tvořící desetitisícinu objemu daného uzavřeného prostoru (např. v 60 m³ je již nebezpečné 6 dm³ výbušné směsi).

Jestliže se v bezprostřední blízkosti nacházejí lidé, může být nebezpečné i menší množství.

Vyskytuje-li se výbušná směs v nádobách, které nejsou odolné výbuchovému tlaku resp. výbuchovému rázu, pak je nutno za nebezpečné množství výbušné směsi považovat mnohem menší množství, než jsou výše uvedená, z důvodu nebezpečí roztržení nádoby a ohrožení okolí střepinami (úlomky).

U většiny hořlavých prachů stačí k vytvoření výbušné směsi v celém prostoru obvyklé výšky již rovnoměrná vrstva usazeného prachu na podlaze o tloušťce méně než 1 mm!

Objem plamene šířícího se při hoření výbušné směsi může být asi 10 krát větší než je objem výbušné směsi před iniciací. Při osovém šíření plamene je proto nutno uvažovat příslušně dlouhý tzv. „šlehový“ plamen.

V podlouhlých nádobách, ve štolách nebo v potrubích může přejít výbuch v detonaci. Detonace má při nárazu detonační vlny na překážku mimořádně silný ničivý účinek.

Nebezpečné množství výbušné směsi ve volném prostoru

Jaké množství výbušné směsi je považováno za nebezpečné ve volném prostoru je nutno posoudit vždy pro jednotlivé případy.

Při určitém množství výbušné směsi hořlavého plynu, páry hořlavé kapaliny, její mlhy nebo hořlavého prachu se vzduchem může výbuch přejít v detonaci a v tom případě je možno takový výbuch srovnat s účinky kondenzovaných výbušin. Rozdíly jsou pouze v epicentru výbuchu a v jeho bezprostředním okolí. Detonující plynovzduchové směsi dosahují detonačních tlaků 2 MPa, zatímco kondenzované výbušniny více než 10⁴ MPa. V okolí centra výbuchu je proto destrukční účinek kondenzovaných výbušin nesrovnatelně vyšší. Ve větších vzdálenostech od centra výbuchu však jsou tlakové účinky šířící se rázové vlny prakticky stejné. Na základě této podobnosti je možno pomocí přepočtových koeficientů vyjádřit účinky detonující směsi plynu nebo páry se vzduchem porovnáním se standardní výbušninou (TNT) pomocí tzv. tritolového ekvivalentu. Problém je odhadnout množství výbušné směsi, které je schopno přejít v detonaci.

Existují tři možnosti chování oblaku výbušné směsi plynu resp. páry se vzduchem:

1. Oblak se pouze rozplyne, nepříjde-li do styku s iniciačním zdrojem. Tento optimální případ je však málo pravděpodobný.
2. Oblak po iniciaci iniciačním zdrojem pouze volně hoří.
3. Oblak začne hořet a toto hoření přejde v detonaci. Tento případ je nejméně příznivý v důsledku destruktivních účinků rázové vlny.

Kvantitativní výpočet účinků výbuchů takového oblaku je prakticky nemožný. Při odhadu rizika se vychází zejména z dosavadních zkušeností, z nichž vyplývá, že:

- Nebezpečí přechodu do detonace nastává až při úniku množství 2 až 5 tun plynů nebo par do volné atmosféry, s výjimkou vodíku a jeho směsí s jinými hořlavými plyny (CO, CH₄, aj.), kdy je přechod do detonace možný již v množství nad 100 kg.
- Detonaci předchází stadium výbuchového (deflagračního) hoření. Přechod v detonaci nastane, převyší-li rychlost šíření plamene rychlost zvuku.
- Konverze v detonaci se pohybuje v rozmezí 0 až 10 hmot.% u oblaků o hmotnosti od 2 až 5 tun. (V USA se doporučuje uvažovat hodnotu konverze 2%.)
- Pro výpočet tritolového ekvivalentu TNT v kg je možno použít porovnání:
1 kg hořlavého plynu (páry) = 10 kg TNT, nebo
1 m³ stechiometrické směsi (při 273 K a 10⁵ Pa) = 1 kg TNT.

Detonující množství m_{ekv} oblaku (TNT ekvivalent v kg) se vypočítá:

uniklé množství m v kg x přečtový součinitel x konverze

Např. při úniku množství $m = 2\,000$ kg bude m_{ekv} :

$$m_{ekv} = 2\,000 \times 10 \times 0,02 = 400 \text{ kg TNT.}$$

Přetlak na čele rázové vlny se vypočítá podle následujících vztahů:

a) při výbuchu ve výšce minimálně 20 m nad terénem:

$$p = \frac{0,084 \cdot m_{ekv}^{1/3}}{R} + \frac{0,27 \cdot m_{ekv}^{2/3}}{R^2} + \frac{0,7 \cdot m_{ekv}}{R^3},$$

b) při výbuchu na úrovni terénu do výšky max. 20 m nad terénem:

$$p = \frac{0,1 \cdot m_{ekv}^{1/3}}{R} + \frac{0,43 \cdot m_{ekv}^{2/3}}{R^2} + \frac{1,4 \cdot m_{ekv}}{R^3},$$

c) při výbuchu oblaku zateklého do potrubí, chodby apod. nekonečné délky:

$$p = 0,146 \cdot \left(\frac{m_{ekv}}{S \cdot R} \right)^{1/3} + 0,92 \cdot \left(\frac{m_{red}^2}{S^2 \cdot R^2} \right)^{1/3} + 4,4 \cdot \frac{m_{ekv}}{S \cdot R},$$

kde

- R vzdálenost od epicentra výbuchu v m,
S plocha průřezu potrubí, chodby a podobně v m²,
p přetlak na čele rázové vlny v MPa,
m_{ekv} detonující množství (TNT ekvivalent) v kg.

Shrnutí

Nebezpečné množství výbušné směsi je dáno účinky výbuchu této směsi. V uzavřeném prostoru činí nebezpečné množství již 10 dm³. Ve volném prostoru, kde tlakové účinky výbuchu nastávají až při přechodu deflagrace v detonaci, jsou to mnohem větší množství – 2 až 5 tun s výjimkou vodíku, kde je to již od 100 kg.

Otázky

1. *Jaký vliv má hustota plynu (páry) na možnost vytváření výbušné směsi se vzduchem?*
2. *Pomocí kterých výbuchových parametrů lze posuzovat účinky výbušných směsí?*
3. *Jaké množství výbušné směsi lze považovat za nebezpečné v uzavřeném prostoru?*
4. *Jak se může chovat tvořící se oblak (mrak) hořlavého plynu ve volném prostoru?*
5. *Jak velký podíl (množství) oblaku plynu při výbuchu obvykle přejde v detonaci?*
6. *Jak se vypočítá tritolový ekvivalent oblaku hořlavého plynu?*

Test

1. Kdy předkládají posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím
  - a) do 60 dnů po zahájení jimi provozované činnosti
  - b) před zahájením jimi provozované činnosti
  - c) nejpozději 60 dnů před zahájením jimi provozované činnosti
2. V jakém termínu předkládají dle zákona o požární ochraně právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru
  - a) při kolaudačním řízení
  - b) po ukončení zkušebního provozu
  - c) před zahájením jimi provozované činnosti
3. Výbuch je v ČSN EN 1127-1 (Výbušná prostředí – Zamezení a ochrana proti výbuchu – Část 1: Základní pojmy a metodologie) definován jako
  - a) náhlá oxidace nebo rozkladná reakce, vyznačující se vzrůstem teploty, tlaku nebo vzrůstem obou těchto veličin současně
  - b) fyzikální reakce, jejíž projevem je teplo, světlo a tlak
  - c) chemická reakce, při které se vyvíjí teplo, světlo a mechanická energie
4. Detonace ve smyslu ČSN EN 1127-1 (Výbušná prostředí – Zamezení a ochrana proti výbuchu – Část 1: Základní pojmy a metodologie) je definována jako
  - a) fyzikálně chemická reakce, při které se projevují pouze účinky mechanické energie
  - b) výbuch šířící se nadzvukovou rychlostí a vyznačující se rázovou vlnou
  - c) tepelná reakce, při které se projevují účinky tepla a světla
5. Co se rozumí rozsahem výbušnosti ve smyslu ČSN EN 1127-1 (Výbušná prostředí – Zamezení a ochrana proti výbuchu – Část 1: Základní pojmy a metodologie)
  - a) rozsah koncentrace hořlavé látky ve vzduchu, při které může nastat výbuch
  - b) koncentrace hořlavé látky se vzduchem, při které může nastat detonace
  - c) rozsah koncentrace hořlavé látky ve vzduchu, při které nemůže nastat výbuch ani detonace
6. Inertizace ve smyslu ČSN EN 1127-1 (Výbušná prostředí – Zamezení a ochrana proti výbuchu – Část 1: Základní pojmy a metodologie) znamená
  - a) ubírání hořlavého plynu pod dolní mez výbušnosti
  - b) přidávání inertní látky tak, aby bylo zabráněno vzniku výbušných atmosfér
  - c) přidávání inertní látky tak, aby bylo dosaženo koncentrace pod dolní mezí výbušnosti

Správné odpovědi: 1b 2c 3a 4b 5a 6b

LITERATURA

- [1] ČSN EN 1127-1 Výbušná prostředí - Prevence a ochrana proti výbuchu - Část 1: Základní pojmy a metodologie
- [2] Damec, J.: Protivýbuchová ochrana. Edice SPBI Spektrum 8, Ostrava 1998.
- [3] Richtlinien für die Vermeidung der Gefahren durch explosionsfähige Atmosphäre (EX-RL), BG Chemie, 1990

9 Odborně způsobilé osoby na úseku PO, technici a preventisté požární ochrany, osoby zařazené v preventivních požárních hlídkách

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je získat přehled o všech odborných pracovnících na úseku požární ochrany a u preventistů a preventivních požárních hlídek si zopakovat požadavky na jejich vzdělání.

Požadované vstupní znalosti

Předpokladem pro toto studium je znalost kapitol číslo 1, 4 a 5.

9.1 Osoba odborně způsobilá v požární ochraně

Plnění povinností podle zákona o požární ochraně v kategoriích **činností s vysokým požárním nebezpečím** mohou zabezpečovat pouze odborně způsobilé osoby, není-li stanoveno jinak.

Odborně způsobilými osobami v požární ochraně se rozumí

(1) znalci a znalecké ústavy v základním oboru požární ochrany zapsaní v seznamu znalců a znaleckých ústavů vedených krajskými soudy,

(2) fyzické osoby, které jsou absolventy škol požární ochrany,

(3) fyzické osoby, které jsou absolventy vysokoškolského studia, jehož součástí je ověřovací program pro odbornou způsobilost na úseku požární ochrany schválený ministerstvem,

(4) fyzické osoby, které složily zkoušku odborné způsobilosti před komisí ustavenou ministerstvem.

Za odborně způsobilé osoby se považují též příslušníci Hasičského záchranného sboru České republiky, vykonávající funkce stanovené prováděcím předpisem k zákonu o hasičském záchranném sboru (funkce pro výkon státního požárního dozoru).

Při **zkoušce odborné způsobilosti** se ověřuje znalost zejména:

- o právních předpisů a technických předpisů na úseku požární ochrany,
- o požární bezpečnosti staveb a technologií,
- o posuzování činností s vysokým požárním nebezpečím,
- o funkcí a technických vlastností požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,
- o fyzikálních a chemických procesů hoření, výbuchů, hašení a toxických účinků zplodin hoření.

9.2 Technik požární ochrany

Plnění povinností vyplývajících ze zákona o požární ochraně v kategoriích činností se zvýšeným požárním nebezpečím mohou zabezpečovat **technici požární ochrany**. Odborná způsobilost k výkonu funkce technika požární ochrany se získává složením **zkoušky odborné způsobilosti** před komisí ustavenou ministerstvem.

Obsah odborné přípravy k získání osvědčení o odborné způsobilosti techniků požární ochrany tvoří:

- o předpisy o požární ochraně,
- o dílčí znalost požární bezpečnosti staveb (únikové cesty, dělení do požárních úseků, odstupové a bezpečnostní vzdálenosti),
- o základní funkce a parametry požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,
- o základní znalost fyzikálních a chemických procesů hoření, výbuchu, hašení a toxických účinků zplodin hoření.

9.3 Zkouška odborné způsobilosti

Zkouška odborné způsobilosti se člení na dvě části, jimiž se rozumí písemný test a ústní přezkoušení. Komise je při zkoušce vázána tematickými okruhy zveřejněnými ve vyhlášce o požární prevenci.

Uchazeč koná nejprve písemný test, který netrvá déle než 60 minut. Písemný test obsahuje 50 otázek. Úspěšné složení písemného testu je předpokladem pro konání ústního přezkoušení. Při ústním přezkoušení uchazeč odpovídá na 3 otázky z tematických okruhů uvedených v příloze vyhlášky o požární prevenci. Doba na samostatnou přípravu odpovědí činí nejvýše 15 minut. Ústní přezkoušení netrvá déle než 30 minut, přičemž komise může klást doplňující otázky, na které uchazeč odpovídá bez přípravy.

Jestliže uchazeč odpověděl v písemném testu správně alespoň na 90 % v něm obsažených otázek, je hodnocen klasifikačním stupněm „prospěl“ a postupuje k ústnímu přezkoušení. V opačném případě je hodnocen klasifikačním stupněm „neprospěl“. Při ústním přezkoušení uchazeč prokazuje potřebné znalosti včetně jejich samostatné aplikace. V případě, že odpoví správně na zkušební otázky, je hodnocen klasifikačním stupněm „prospěl“. Je-li uchazeč hodnocen klasifikačním stupněm „prospěl“ z písemného testu i z ústního přezkoušení, je jeho zkouška hodnocena klasifikačním stupněm „prospěl“. V opačném případě je hodnocen klasifikačním stupněm „neprospěl“ a v případě opakování zkoušky opakuje jak písemný test, tak ústní přezkoušení. Totéž platí pro uchazeče, který byl ze zkoušky vyloučen. Výsledek zkoušky oznamuje uchazeči komise ústně bezprostředně po vyhodnocení výsledků. Ten, kdo neuspěl při zkoušce se může podrobit opakované zkoušce, kterou lze konat nejvýše třikrát v kalendářním roce.

9.4 Osvědčení vydané Ministerstvem vnitra

Fyzickým osobám (osobám odborně způsobilým v požární ochraně a technikům požární ochrany) vydá **Ministerstvo vnitra osvědčení** o odborné způsobilosti (za správní poplatek - nyní 200 Kč). Osvědčení se vydává v jednom vyhotovení. Ministerstvo vnitra může na návrh orgánu státního požárního dozoru **rozhodnout o odejmutí osvědčení** tomu, kdo při výkonu činnosti odborně způsobilé osoby nebo technika požární ochrany vykazuje závažné nedostatky. Ten, komu bylo osvědčení odňato se může podrobit zkoušce nejdříve po uplynutí tří měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí osvědčení

Činnost odborně způsobilé osoby a technika požární ochrany může být vykonávána v pracovněprávním vztahu anebo na základě zvláštního zákona - jako vázaná živnost „Technicko - organizační činnosti v oblasti požární ochrany“.

9.5 Preventista požární ochrany

Označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení a provádění pravidelných preventivních požárních prohlídek může vykonávat **preventista požární ochrany**. Ten také může školit zaměstnance o požární ochraně v kategoriích činností se zvýšeným požárním nebezpečím. Preventista požární ochrany vykonává činnost na základě absolvování odborné přípravy.

9.6 Preventivní požární hlídka

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby zřizují preventivní požární hlídky

- o v prostorách s nejméně 3 zaměstnanci, ve kterých provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím,
- o v případech, kdy tak stanoví nařízení kraje nebo obecně závazná vyhláška obce.

Úkolem preventivní požární hlídky je dohlížet na dodržování předpisů o požární ochraně a v případě vzniku požáru provést nutná opatření k záchraně ohrožených osob, přivolat jednotku požární ochrany a zúčastnit se likvidace požáru.

Preventivní požární hlídky vykonávají svou činnost na základě absolvování odborné přípravy, která se provádí před zahájením jejich činnosti a opakuje se nejméně jednou za rok.

Shrnutí

V této kapitole jsme se přehledně setkali se všemi druhy odborných funkcí na úseku požární ochrany, které působí u právnických osob a podnikajících fyzických osob. Je charakteristické, že v kategoriích činností s vysokým požárním nebezpečím musí působit osoba odborně způsobilá v požární ochraně a v kategoriích činností se zvýšeným požárním nebezpečím musí působit technik požární ochrany.

Osoba odborně způsobilá v požární ochraně má odbornou způsobilost i k výkonu činnosti technika požární ochrany. Osoba odborně způsobilá v požární ochraně a technik požární ochrany mají odbornou způsobilost i k plnění úkolů preventisty požární ochrany.

Specifickými úkoly jsou pověřováni členové preventivních požárních hlídek.

Otázky

Charakterizujte postavení technika požární ochrany ve firmě!

V kterých případech byste ustanovili funkci preventisty požární ochrany?

Za jakých předpokladů se stanete osobou odborně způsobilou v požární ochraně?

Kdy se ustanovuje preventivní požární hlídka?

TEST

1. Koho je možné považovat za „odborně způsobilé osoby“ dle zákona o požární ochraně, např.
  - a) znalce a znalecké ústavy v základním oboru požární ochrany zapsané v seznamu znalců a znaleckých ústavů vedených krajskými soudy
  - b) techniky požární ochrany
  - c) specialisty v oboru bezpečnosti staveb autorizované ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
2. Kdo je to „technik požární ochrany“ dle zákona o požární ochraně
  - a) fyzická osoba, která je držitelem platného osvědčení o odborné způsobilosti
  - b) fyzická osoba, která absolvovala odbornou přípravu požární ochrany
  - c) zaměstnanec, kterého si určí provozovatel činnosti
3. Jakým dokladem se prokazují technici požární ochrany dle zákona o požární ochraně, že jsou odborně způsobilí
  - a) platným osvědčením o odborné způsobilosti, vydaným Ministerstvem vnitra
  - b) pověřením provozovatele činnosti
  - c) dokladem o absolvování odborné přípravy
4. Považují se příslušníci HZS ČR za osoby odborně způsobilé ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o požární ochraně
  - a) ano, vykonávají-li funkce stanovené prováděcím předpisem k zákonu o hasičském záchranném sboru
  - b) ano, a to kterýkoliv příslušník HZS ČR
  - c) nepovažují
5. Jakým způsobem se dle zákona o požární ochraně získává odborná způsobilost k výkonu funkce technika požární ochrany
  - a) složením zkoušky odborné způsobilosti před komisí ustavenou Ministerstvem vnitra
  - b) prokázáním 5ti leté praxe v oboru požární ochrany
  - c) absolvováním školení o požární ochraně, které organizuje hasičský záchranný sbor kraje
6. Osoby odborně způsobilé podle § 11 zákona o požární ochraně se prokazují
  - a) potvrzením o absolvování odborné přípravy
  - b) osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem vnitra
  - c) osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem spravedlnosti
7. Osvědčení o odborné způsobilosti se osobám odborně způsobilým podle § 11 zákona o požární ochraně vydává
  - a) na dobu neurčitou
  - b) na dobu 5ti let
  - c) na dobu 10ti let

8. Osvědčení o odborné způsobilosti osobám odborně způsobilým dle zákona o požární ochraně
  - a) nemůže být odejmuto
  - b) může být odejmuto na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra
  - c) může být odejmuto HZS krajů
9. Koho je možné považovat za „odborně způsobilé osoby“ dle zákona o požární ochraně, např.
  - a) znalce a znalecké ústavy v základním oboru požární ochrany zapsané v seznamu znalců a znaleckých ústavů vedených krajskými soudy
  - b) techniky požární ochrany
  - c) specialisty v oboru bezpečnosti staveb autorizované ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
10. Kdo je to „technik požární ochrany“ dle zákona o požární ochraně
  - a) fyzická osoba, která je držitelem platného osvědčení o odborné způsobilosti
  - b) fyzická osoba, která absolvovala odbornou přípravu požární ochrany
  - c) zaměstnanec, kterého si určí provozovatel činnosti
11. Jakým dokladem se prokazují technici požární ochrany dle zákona o požární ochraně, že jsou odborně způsobilí
  - a) platným osvědčením o odborné způsobilosti, vydaným Ministerstvem vnitra
  - b) pověřením provozovatele činnosti
  - c) dokladem o absolvování odborné přípravy
12. Považují se příslušníci HZS ČR za osoby odborně způsobilé ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o požární ochraně
  - a) ano, vykonávají-li funkce stanovené prováděcím předpisem k zákonu o hasičském záchranném sboru
  - b) ano, a to kterýkoliv příslušník HZS ČR
  - c) nepovažují
13. Jakým způsobem se dle zákona o požární ochraně získává odborná způsobilost k výkonu funkce technika požární ochrany
  - a) složením zkoušky odborné způsobilosti před komisí ustavenou Ministerstvem vnitra
  - b) prokázáním 5ti leté praxe v oboru požární ochrany
  - c) absolvováním školení o požární ochraně, které organizuje hasičský záchranný sbor kraje
14. Osoby odborně způsobilé podle § 11 zákona o požární ochraně se prokazují
  - a) potvrzením o absolvování odborné přípravy
  - b) osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem vnitra
  - c) osvědčením odborné způsobilosti vydaným Ministerstvem spravedlnosti

15. Osvědčení o odborné způsobilosti se osobám odborně způsobilým podle § 11 zákona o požární ochraně vydává
- a) na dobu neurčitou
  - b) na dobu 5ti let
  - c) na dobu 10ti let
16. Osvědčení o odborné způsobilosti osobám odborně způsobilým dle zákona o požární ochraně
- a) nemůže být odejmuto
  - b) může být odejmuto na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra
  - c) může být odejmuto HZS krajů
17. Preventista požární ochrany dle zákona o požární ochraně může vykonávat činnost
- a) na základě proškolení vedoucích zaměstnanců
  - b) na základě absolvování odborné přípravy
  - c) na základě zkoušky odborné způsobilosti před komisí ustavenou Ministerstvem vnitra
18. Osoba odborně způsobilá podle § 11 zákona o požární ochraně má odbornou způsobilost také
- a) k výkonu činnosti technika požární ochrany
  - b) k provádění činností v oboru bezpečnosti staveb ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
  - c) k zastupování statutárního orgánu při jednání s orgány státní správy na úseku požární ochrany
19. Technik požární ochrany má odbornou způsobilost dle zákona o požární ochraně i k výkonu činnosti
- a) osoby odborně způsobilé
  - b) preventisty požární ochrany
  - c) k zastupování statutárního orgánu při jednání s orgány státní správy na úseku požární ochrany
20. Preventivní požární hlídka se dle zákona o požární ochraně zřizuje např.
- a) v prostorách s nejméně třemi zaměstnanci, ve kterých se provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím
  - b) v objektech se zvýšeným požárním nebezpečím
  - c) jestliže tak rozhodne statutární orgán právnické osoby nebo podnikající fyzická osoba, nebo její odpovědný zástupce
21. Preventivní požární hlídka se dle zákona o požární ochraně zřizuje např.
- a) na pracovištích, kde se provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím
  - b) v případech, kdy tak stanoví nařízení kraje nebo obecně závazná vyhláška obce
  - c) jestliže tak rozhodne statutární orgán právnické osoby nebo podnikající fyzická osoba, nebo její odpovědný zástupce

22. Úkolem preventivní požární hlídky podle zákona o požární ochraně je
- provádět pravidelné kontroly pracovišť
  - udržovat v provozuschopném stavu věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení, přivolat jednotku požární ochrany a účastnit se likvidace požáru
  - dohlížet na dodržování předpisů o požární ochraně a v případě vzniku požáru provést nutná opatření k záchraně ohrožených osob, přivolat jednotku požární ochrany a účastnit se likvidace požáru
23. Odbornou přípravu preventivistů požární ochrany a zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti s vysokým požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
- osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - osoba odborně způsobilá
  - proškolený vedoucí zaměstnanec
24. Co se rozumí „zvláštní podmínky provozování živnosti“ dle živnostenského zákona
- odborná nebo jiná způsobilost, pokud je živnostenský zákon nebo zvláštní předpis vyžadují
  - takový pojem není v živnostenském zákonu definován
  - dosažení vysokoškolského vzdělání
25. Technicko - organizační činnost v oblasti požární ochrany je dle živnostenského zákona živností
- řemeslnou
  - koncesovanou
  - vázanou
26. Předmětem preventivních požárních prohlídek dle vyhlášky o požární prevenci není
- zjišťování stavu zabezpečení požární ochrany
  - prověřování dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně
  - fyzická kontrola provozuschopnosti hasicího přístroje
27. Co se rozumí „zvláštní podmínky provozování živnosti“ dle živnostenského zákona
- odborná nebo jiná způsobilost, pokud je živnostenský zákon nebo zvláštní předpis vyžadují
  - takový pojem není v živnostenském zákonu definován
  - dosažení vysokoškolského vzdělání

Správné odpovědi:

1a 2a 3a 4a 5a 6b 7a 8b 9a 10a 11a 12a 13a 14b 15a 16b 17b 18a
19b 20a 21b 22c 23b 24a 25c 26c 27a

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů

10 Organizace a provádění školení o PO a organizace a provádění odborné přípravy

Studijní cíl

Cílem této stati je schopnost orientovat se ve všech druzích školení o požární ochraně, které je právnická nebo podnikající fyzická osoba povinná zajišťovat dle zákona o požární ochraně a vyhlášce o požární prevenci.

Požadované vstupní znalosti

V případě této kapitoly nebudou na škodu základní znalosti zákoníku práce – zákon č. 65/1965 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

10.1 Školení a odborná příprava zaměstnanců o požární ochraně

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím jsou povinny zabezpečit

- pravidelné školení zaměstnanců o požární ochraně,
- pravidelné školení o požární ochraně osob, pověřených zabezpečováním požární ochrany v době sníženého provozu a v mimopracovní době,
- pravidelné školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně,
- odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek,
- odbornou přípravu preventistů požární ochrany.

10.1.1 Školení zaměstnanců

Povinnost školení zaměstnanců o požární ochraně se vztahuje na všechny fyzické osoby, které jsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru k právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě.

Pro fyzické osoby, které se **příležitostně zdržují** na pracovištích právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, se školení o požární ochraně zabezpečuje **pouze, jestliže** tyto osoby vykonávají **činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím** nebo přicházejí do styku s těmito činnostmi.

Školení zaměstnanců a školení vedoucích zaměstnanců se samozřejmě provádí při nástupu do zaměstnání, a potom se sladí do výše uvedených lhůt pro opakování.

Otázka

Musím školit opraváře, který se vždy po firmě pohybuje v doprovodu místního zaměstnance?

10.1.2 Obsah školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců

Školení zaměstnanců o požární ochraně obsahuje seznámení

- s organizací a zajištěním požární ochrany a se základními povinnostmi vyplývajícími z předpisů o požární ochraně,
- s požárním nebezpečím vznikajícím při činnostech provozovaných právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou v místě výkonu práce zaměstnance,
- s požárním řádem, s požárními poplachovými směrnicemi, popř. s požárním evakuačním plánem a další dokumentací obsahující stanovení podmínek požární bezpečnosti při činnostech vykonávaných na pracovišti,
- se zvláštními požadavky na provoz a obsluhu instalovaných technických zařízení v případě požáru,
- se zajištěním požární ochrany v době sníženého provozu a v mimopracovní době,
- s rozmístěním a se způsobem použití věcných prostředků požární ochrany na pracovišti,
- s funkcí, popř. způsobem obsluhy požárně bezpečnostních zařízení na pracovišti.

Výše uvedený obsah školení zaměstnanců se od obsahu školení vedoucích zaměstnanců liší hloubkou školené látky, jejím rozsahem a tedy i dobou školení.

10.1.3 Dokumentace o školení

Skutečný rozsah a obsah školení o požární ochraně stanoví právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba **tematickým plánem a časovým rozvrhem** školení.

Dokumentaci o školení zaměstnanců tvoří

- tematický plán a časový rozvrh školení a
- záznam o provedeném školení, který obsahuje
  - název právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby,
  - datum,
  - náplň školení,
  - způsob ověření získaných znalostí, popř. doklad o tomto ověření,
  - dobu trvání školení,
  - seznam zaměstnanců s podpisy proškolených osob,
  - jména a podpisy osob, které školení provedly, včetně prohlášení o své oprávněnosti k provedení školení.

10.2 Odborná příprava zaměstnanců, zařazených do preventivních požárních hlídek

Obdobné požadavky platí pro odbornou přípravu zaměstnanců, zařazených do preventivních požárních hlídek.

Odborná příprava zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek se provádí **před zahájením** činností se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím. **U opakujících se činností** se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím se odborná příprava preventivních požárních hlídek provádí nejméně **jednou za rok**.

Teoretická část odborné přípravy preventivních požárních hlídek obsahuje

- seznámení s požárním nebezpečím provozované činnosti,
- se způsobem vyhlášení požárního poplachu, přivolání jednotky požární ochrany a
- s poskytnutím pomoci v souvislosti se zdoláváním požáru.

Praktická část odborné přípravy preventivních požárních hlídek obsahuje seznámení

- s rozmístěním a použitím věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,
- se způsobem, podmínkami a možnostmi hašení požárů,
- se způsobem evakuace osob, zvířat nebo materiálu.

Na odbornou přípravu osob, které jsou zařazeny do preventivních požárních hlídek a nejsou zaměstnanci právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby se vztahují stejné požadavky jako na odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek.

10.3 Odborná příprava preventistů požární ochrany

Odborná příprava preventistů požární ochrany se provádí před zahájením jejich činnosti a opakuje se nejméně jednou za rok.

Odborná příprava preventistů požární ochrany obsahuje seznámení se skutečností ze školení zaměstnanců na všech místech a pracovištích, kde vykonávají preventivní požární prohlídky, rozšíření o seznámení se způsobem a lhůtami provádění preventivních požárních prohlídek a způsobem vedení požární knihy nebo jiného prokazatelného vedení záznamů o provedených preventivních požárních prohlídkách.

10.4 Dokumentace o odborné přípravě

Dokumentaci o odborné přípravě tvoří

- tematický plán a časový rozvrh školení odborné přípravy a
- záznam o provedené odborné přípravě, který obsahuje
  - název právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby,
  - datum,
  - náplň odborné přípravy,
  - způsob ověření získaných znalostí, popř. doklad o tomto ověření,
  - dobu trvání odborné přípravy,
  - seznam zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek s podpisy těch, kteří se zúčastnili odborné přípravy,
  - seznam preventistů s podpisy těch, kteří se zúčastnili odborné přípravy,
  - jména a podpisy osob, které školení provedly, včetně prohlášení o své oprávněnosti k provedení odborné přípravy.

10.5 Provádění školení o požární ochraně a odborné přípravě

V závislosti na zařazení právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby do kategorie podle požárního nebezpečí je zákonem o požární ochraně stanovena kvalifikace lektora školení či odborné přípravy. Myslím nejpráhledněji to vystihuje následující tabulka:

Druh	Kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím	Kategorie činností s vysokým požárním nebezpečím	Četnost provádění nejméně
Školení vedoucích zaměstnanců	OZO (odborně způsobilá osoba), TPO (technik požární ochrany)	OZO, TPO	Jednou za 3 roky

Školení zaměstnanců	Příslušný vedoucí zaměstnanec, OZO, TPO, PPO	Příslušný vedoucí zaměstnanec, OZO, TPO	Jednou za 2 roky
Školení osob zabezpečujících PO v době sníženého provozu a mimopracovní době	Příslušný vedoucí zaměstnanec, OZO, TPO, PPO	Příslušný vedoucí zaměstnanec, OZO, TPO	Jednou za rok
Odborná příprava preventistů PO	OZO, TPO	OZO	Jednou za rok
Odborná příprava preventivních požárních hlídek	OZO, TPO	OZO	Jednou za rok

Shrnutí

Školení zaměstnanců a osob v obdobném pracovně právním vztahu, kteří se zdržují na pracovištích kategorie zvýšeného požárního nebezpečí nebo vysokého požárního nebezpečí, se provádí při nástupu do zaměstnání a při každé změně pracoviště. Školení se opakuje nejméně jednou za dva roky. Školení provádí příslušný proškolený vedoucí zaměstnanec. Znalosti získané při školení se ověřují pohovorem.

Školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně se provádí při nástupu do funkce a opakuje se nejméně jednou za tři roky. Školení provádí osoba odborně způsobilá v požární ochraně (technik požární ochrany). Znalosti získané při školení se ověřují pohovorem nebo testem.

Dokumentací o školení tvoří tematický plán a časový rozvrh školení a záznam o provedeném školení o požární ochraně, který obsahuje: název společnosti, datum, náplň školení, dobu trvání školení, seznam zaměstnanců s podpisy proškolených osob, jméno a podpis osoby, která školení provedla včetně prohlášení oprávněnosti k provedení školení.

Obdobné pravidla platí pro odbornou přípravu členů preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany.

Otázky

Jakým způsobem musí školit právnické osoby?

Kdo zajišťuje odbornou přípravu na úseku požární ochrany?

V jakých minimálních lhůtách probíhá školení o požární ochrany u podnikajících fyzických osob?

Na čem závisí lhůty pro školení o požární ochraně?

Kdy se provádí odborná příprava členů preventivních požárních hlídek?

TEST

1. V jakých časových termínech se opakuje školení o požární ochraně u zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců
  - a) u zaměstnanců nejméně jednou za rok a u vedoucích zaměstnanců nejméně jednou za dva roky
  - b) u zaměstnanců nejméně jednou za dva roky a u vedoucích zaměstnanců nejméně jednou za tři roky
  - c) u zaměstnanců nejméně jednou za rok a u vedoucích zaměstnanců nejméně jednou za tři roky
2. Kdo provádí školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti s vysokým požárním nebezpečím
  - a) odborně způsobilá osoba
  - b) odborně způsobilá osoba, technik požární ochrany nebo preventista požární ochrany
  - c) odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany
3. Kdo provádí odbornou přípravu preventistů požární ochrany a zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti s vysokým požárním nebezpečím
  - a) odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany
  - b) odborně způsobilá osoba
  - c) odborně způsobilá osoba, technik požární ochrany, nebo proškolený vedoucí zaměstnanec
4. Které právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou v rozsahu dle zákona o požární ochraně povinny zabezpečit pravidelné školení zaměstnanců o požární ochraně
  - a) provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím
  - b) všechny
  - c) které jsou povinny zpracovat posouzení požárního nebezpečí
5. Prostřednictvím kterých osob jsou povinny právnické osoby a podnikající fyzické osoby pravidelně kontrolovat dodržování předpisů o požární ochraně
  - a) osob, které schválí orgán státního požárního dozoru
  - b) odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany nebo preventisty požární ochrany
  - c) osob, které absolvovaly pro oblast kontroly speciální školení

6. Školení zaměstnanců o požární ochraně se dle zákona o požární ochraně provádí
  - a) zvlášť pro vedoucí zaměstnance a zvlášť pro ostatní zaměstnance
  - b) stejně pro všechny zaměstnance v pracovním nebo jiném obdobné poměru
  - c) zvlášť pro statutární orgán a zvlášť pro ostatní zaměstnance
7. Pro fyzické osoby, které se příležitostně zdržují na pracovištích právnických osob a podnikajících fyzických osob se školení o požární ochraně dle zákona o požární ochraně
  - a) nezabezpečuje
  - b) zabezpečuje vždy
  - c) zabezpečuje, jestliže tyto osoby vykonávají činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím nebo přicházejí do styku s těmito činnostmi
8. Školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
  - a) osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - b) osoba odborně způsobilá, technik požární ochrany nebo preventista požární ochrany
  - c) osoba odborně způsobilá
9. Odbornou přípravu preventistů požární ochrany a zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
  - a) osoba odborně způsobilá
  - b) osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - c) proškolený vedoucí zaměstnanec
10. Školení ostatních zaměstnanců o požární ochraně u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
  - a) osoba odborně způsobilá
  - b) proškolený vedoucí zaměstnanec
  - c) proškolený vedoucí zaměstnanec nebo preventista požární ochrany
11. Školení vedoucích zaměstnanců o požární ochraně u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti s vysokým požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
  - a) osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - b) osoba odborně způsobilá, technik požární ochrany nebo preventista požární ochrany
  - c) osoba odborně způsobilá

13. Odbornou přípravu preventistů požární ochrany a zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek u právnických osob a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti s vysokým požárním nebezpečím dle zákona o požární ochraně provádí
- osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - osoba odborně způsobilá
  - proškolený vedoucí zaměstnanec
14. Dle vyhlášky o požární prevenci se odborná příprava zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek provádí
- před zahájením činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím
  - před zahájením činnosti bez ohledu na míru požárního nebezpečí
  - jenom před zahájením činnosti, při které se používá otevřený oheň v přítomnosti hořlavých látek
15. Dle vyhlášky o požární prevenci rozsah a obsah školení zaměstnanců o požární ochraně určuje
- právnická nebo podnikající fyzická osoba tematickým plánem a časovým rozvrhem
  - osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany
  - preventista požární ochrany
16. Technicko - organizační činnost v oblasti požární ochrany je dle živnostenského zákona živností
- řemeslnou
  - koncesovanou
  - vázanou

Správné odpovědi: 1b 2c 3b 4a 5b 6a 7c 8a 9b 10c 11a 12b 13a 14a 15c

Literatura:

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů (poslední úplné znění číslo 67/2001 Sb. a zákon 320/2002 Sb.)

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Tak jste úspěšně dokončil první blok otázek, resp. kapitol. To by chtělo za odměnu dobrou kávu - např. brazilskou: 125 g čokolády na vaření necháme rozpustit v půl šálku teplé silné černé kávy, pak promícháme a do směsi nalijeme 3 šálky vařícího mléka. Osladíme, nalijeme do šálků a ozdobíme šlehačkou.

DOKUMENTACE POŽÁRNÍ OCHRANY U PRÁVNICKÝCH OSOB A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB

Dr. Ing. Lucie Kalvarová
doc. Dr. Ing. Miloš Kvarčák

11 Přehled dokumentace PO a způsob jejího vedení

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je přinést přehled o všech druzích zpracovávané dokumentace požární ochrany právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami a způsob „manipulace“ s ní.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost otázek číslo 1, 4, 5 a 9.

11.1 Druhy dokumentace požární ochrany

Právníkové osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a provozující činnosti s vysokým požárním nebezpečím jsou povinny zpracovávat předepsanou dokumentaci požární ochrany, plnit podmínky požární bezpečnosti v ní stanovené a udržovat ji v souladu se skutečným stavem. Jedná se o **následující druhy dokumentace požární ochrany**:

- dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím
- posouzení požárního nebezpečí
- stanovení organizace zabezpečení požární ochrany
- požární řád
- požární poplachové směrnice
- požární evakuační plán
- dokumentace zdolávání požárů
- řád ohlašovny požárů
- tematický plán a časový rozvrh školení zaměstnanců a odborné přípravy preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany
- dokumentace o provedeném školení zaměstnanců a odborné přípravě preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany
- požární kniha
- dokumentace o činnosti a akceschopnosti jednotky požární ochrany, popř. požární hlídky
- další dokumentace obsahující podmínky požární bezpečnosti, zpracovávaná a schvalovaná popř. vedená podle zvláštních předpisů
  - požárně bezpečnostní řešení (§ 18 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb.)
  - bezpečnostní dokumentace (zákon 353/1998Sb.)
  - bezpečnostní listy (§ 14 zákona č. 157/1998 Sb.)
  - doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahujících se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností
  - rozhodnutí a stanoviska správních úřadů týkající se požární bezpečnosti při provozovaných činnostech

Některé druhy dokumentace požární ochrany (např. požární poplachové směrnice) jsou tak osvědčené, že se zpracovávají i u činností bez zvýšeného požárního nebezpečí, i když vyhláška o požární prevenci vyžaduje jen zřetelné označení čísla tísňového volání.

Zpracovaná dokumentace požární ochrany musí mít uvedeno:

- místo a rozsah její účinnosti,
- datum zpracování nebo provedení záznamu,
- jméno a odbornou způsobilost zpracovatele, popř. osoby, která dokumentaci vede (odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany)

11.2 Schvalování dokumentace požární ochrany

Následující dokumentace musí být rovněž **schválena** statutárním orgánem právnické osoby nebo jím pověřeným vedoucím zaměstnancem, podnikající fyzickou osobou nebo jejím odpovědným zástupcem, a to před zahájením činnosti, k níž se dokumentace vztahuje.

- dokumentace o začlenění do kategorie činností se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím
- posouzení požárního nebezpečí
- stanovení organizace zabezpečení požární ochrany
- požární řád
- požární poplachové směrnice
- požární evakuační plán
- dokumentace zdolávání požárů
- řád ohlašovny požárů
- tematický plán a časový rozvrh školení zaměstnanců a odborné přípravy preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany

Průvodní dokumentace a dokumentace požární ochrany se zpracovává, vede, popř. předkládá orgánu státního požárního dozoru ke schválení, kontrole nebo k posouzení **v jazyce českém**. Dokumentace požární ochrany, kterou orgán státního požárního dozoru schvaluje (posouzení požárního nebezpečí) a požárně bezpečnostní řešení, které je součástí posuzované dokumentace se předkládají ve dvou vyhotoveních.

Velkou výhodou současné platné právní úpravy požární ochrany je to, že požadavky stanovené na obsah některých druhů dokumentace požární ochrany mohou být zapracovány do jiné organizační nebo provozní dokumentace vedené právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou (např. organizační řád, provozní řád, technologické postupy). Jsou-li splněny podmínky odborného zpracování a autorizace statutárním zástupcem, považují se tyto části jiné organizační nebo provozní dokumentace za dokumentaci požární ochrany.

11.3 Rozsah dokumentace požární ochrany a způsob jejího uložení

Vznikne-li pochybnost, zda anebo v jakém rozsahu má být zpracována nebo vedena dokumentace požární ochrany, **rozhodne** o tom na základě místních podmínek a po posouzení potřebných podkladů **orgán státního požárního dozoru** (hasičský záchranný sbor příslušného kraje).

Dokumentace požární ochrany **se ukládá** takovým způsobem, aby byla **dostupná** osobám **zaměstnancům, jichž se týká**, jakož i **orgánům státního požárního dozoru**. Dokumentace požární ochrany musí být vedena, popř. její stejnopisy nebo kopie musí být uloženy takovým způsobem, aby v případě požáru bylo možno prokázat plnění povinností stanovených zákonem.

Dokumentací požární ochrany se stanovují podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností a prokazuje se plnění některých povinností stanovených předpisy o požární ochraně. Musí se vést u činností se zvýšeným požárním nebezpečím a u činností s vysokým požárním nebezpečím.

Kontrola dokumentace požární ochrany včetně záznamu o jejím výsledku se provádí v rámci preventivních požárních prohlídek, a to nejméně **jednou za rok** nebo po každém požáru anebo po každé provedené změně, která měla vliv na její obsah

Shrnutí

Tato kapitola byla první z uceleného tématu, věnovanému vedení dokumentace požární ochrany právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami. Dokumentaci požární ochrany právních subjektů může zpracovávat jenom osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany a je vlastně nejviditelnější vizitkou jeho práce - a co víc - je kuchařkou požární ochrany pro majitele firmy či jejího ředitele.

Otázky

Vyjmenujte druhy dokumentace požární ochrany vedené právníckými osobami!

Kterou dokumentaci požární ochrany musí kontrolovat podnikající fyzické osoby a jak často?

TEST

1. V kolika vyhotoveních se předkládá dokumentace požární ochrany ke schválení orgánu státního požárního dozoru
  - a) v jednom
  - b) ve dvou
  - c) dle požadavku orgánu státního požárního dozoru
2. Zpracovaná dokumentace požární ochrany dle zákona o požární ochraně musí být
  - a) kontrolována při každé preventivní požární kontrole
  - b) udržována v souladu se skutečným stavem
  - c) přepracována každý rok
3. Prostřednictvím kterých osob jsou povinny právnické osoby a podnikající fyzické osoby pravidelně kontrolovat dodržování předpisů o požární ochraně
  - a) osob, které schválí orgán státního požárního dozoru
  - b) odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany nebo preventisty požární ochrany
  - c) osob, které absolvovaly pro oblast kontroly speciální školení

Správné odpovědi: 1b 2b 3b

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Tolik nových pojmů a naučit se je přesně - jako básničku v první třídě obecné! Fuj!

Žádné fuj - zkuste tohle: vzpřímeně se postavte, nohy na šířku boků od sebe, kolena lehce pokrčte; lokty lehce ohněte; hřbet jedné ruky položte na dlaň druhé. Při nádechu zvedněte dlaně do výšky prsou, ruce otočte a s výdechem je nechte zase klesnout. Opakujte osmkrát.

12 Dokumentace zdolávání požáru

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je seznámit studenta s postupy zpracování dokumentace zdolávání požáru. Tato dokumentace poskytuje veliteli zásahu formou operativních plánů a operativních karet informace o objektech, kde se předpokládá komplikovaný zásah. Dokumentace zdolávání požáru dále poskytuje rady a doporučení k vedení samotného zásahu.

Požadované vstupní znalosti

Pro pochopení obsahu této kapitoly je nutná znalost základů technického kreslení, požární bezpečnosti staveb, požární techniky a požární taktiky.

12.1 Úvod

K zajištění rychlého a účinného zásahu je nutné poskytnout hasičům pro rychlou orientaci a bezpečný pohyb v prostoru zasaženém požárem a veliteli zásahu pro správné a rychlé rozhodování potřebné informace a předem připravené rady a doporučení. Na kvalitní přípravě a zpracování informací musí mít zájem, jak majitelé a odpovědní vedoucí podniků a objektů, tak samotní velitelé požárních jednotek.

Rychlý a rozhodný zásah s dostatkem informací si vyžádá kratší dobu nasazení menšího počtu sil a prostředků a tím lze předpokládat snížení škod způsobených požárem.

Nejvhodnější formou k poskytnutí základních informací o organizacích i jednotlivých objektech je dokumentace zdolávání požárů ve formě operativního plánu, případně operativních karet. Dokumentace zpracovaná pro potřeby vedení úspěšného zásahu se běžně používá v řadě okolních států, například v Rakousku, Německu, Švýcarsku a dalších. Abychom správně rozhodli, pro které objekty je účelné zpracovávat dokumentaci zdolávání požáru a dále stanovili její rozsah a náplň, musíme předem vyhodnotit požární nebezpečí, úroveň protipožárního zabezpečení subjektu a komplikace při zásahu prostřednictvím operativně taktické studie.

Otázka

Pro které objekty je důležité a potřebné zpracovat dokumentaci zdolávání požáru?

12.2 Operativně taktická studie

Dokumentace zdolávání požáru se zpracovává zejména pro prostory, kde je vysoké požární nebezpečí nebo jsou složité podmínky pro zásah:

- v dispozičně složitých a nepřehledných objektech, kde hrozí silné zakouření, ztráta orientace osob,

- v prostorách a zařízeních, kde se vyskytuje nebezpečí nebo postup hašení znamená ohrožení zdraví a života hasičů,
- za podmínek, při nichž se vyskytují nebezpečné chemické látky ve větším množství
- v objektech a zařízeních provozů chemické výroby
- v objektech o vyšším počtu nadzemních podlaží,
- ve stavbách, které jsou určeny pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace,
- ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob

Složité podmínky pro zásah jsou detailněji rozvedeny ve vyhláše o požární prevenci. Nejdříve musíme vyhodnotit požární nebezpečí a úroveň protipožárního zabezpečení subjektu, musíme přitom respektovat čtyři základní hlediska:

- vznik požáru
- šíření požáru
- evakuaci osob
- vedení požárního zásahu

Základem operativně taktické studie je souhrn faktů, které se vztahují k základním hlediskům hodnocení. Je to podkladový materiál pro vlastní hodnocení a formulaci závěrů studie. Při zpracování studie postupujeme od obecného k zvláštnímu. Nejdříve zpracujeme základní údaje o subjektu. Uvedeme její význam pro okolí, hlavní produkci a polohu na daném území. Věnujeme pozornost vzájemným vlivům mezi subjektem a okolím. Seznámíme se s velikostí subjektu, strukturou, napojením na komunikace, s hustotou a zvláštnostmi provozu na nich. Kvantifikujeme počet objektů v subjektu a popíšeme jejich polohu. Pak upřeme pozornost na jednotlivé objekty. Seznámíme se s účelem jejich využití a jejich velikostí. U budov popíšeme konstrukční systém, druh použitých stavebních hmot, včetně stupně hořlavosti a případně požární odolnosti. Nezapomeneme také na střešní konstrukci a střešní plášť. Popis vnitřního využití budovy provádíme po jednotlivých místnostech, případně požárních úsecích. Přitom věnujeme pozornost zejména těm místnostem, kde se vyskytují hořlavé, výbušné a další nebezpečné látky. Bereme zřetel na druh těchto látek, jejich množství, způsob užití nebo uložení. Při zjišťování těchto údajů můžeme vycházet již ze zpracované dokumentace, která souvisí s posouzením požárního nebezpečí a požárně bezpečnostním řešením stavby. Může se dále jednat o protokoly, o určení prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu, dále o dokumentaci požární ochrany a to požární řády pracovišť se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím.

Při zpracování požárně taktické studie nesmíme opomenout na možné iniciátory vzniku požáru. Proto věnujeme pozornost zejména prostorům, kde se používá otevřený oheň, lokální topidla, jsou provozována otopná zařízení, nacházejí se horké povrchy, elektrické spotřebiče apod.

S ohledem na možnosti šíření požáru získáváme poznatky o látkách, které mohou způsobit rychlé rozšíření požáru výbuchem, roztečením, které mění skupenství při relativně nízkých teplotách. Zjišťujeme faktory, které

jednak mohou usnadnit šíření požáru nebo ho omezit. Jedná se o provedení vzduchotechniky, prostupů požárně dělicími konstrukcemi, rozložení hořlavých hmot zejména u rozměrnějších místností, dále instalaci dělicích konstrukcí, elektrické požární signalizace, zařízení, která jsou schopna omezit nebo likvidovat požár.

V každém objektu ověříme počty osob, které se zde nacházejí, s určením počtu těch, kteří mají omezenou schopnost pohybu. Rovněž se zajímáme o počet, typ a parametry únikových cest, včetně náhradních únikových možností. Případně se zajímáme o výskyt počtu zvířat. S ohledem na možnou evakuaci se rovněž zajímáme o věci a materiály cenné, nenahraditelné nebo o ty, které mohou zásadním způsobem ovlivnit hoření, hašení nebo evakuaci osob.

Pro potřebu vedení zásahu zjišťujeme výskyt látek, které při požáru nelze hasit vodou a vyžadují použití jiného typu hasiva, při hoření uvolňují toxické látky nebo jsou za normálních podmínek nebezpečné. Dále věnujeme pozornost přístupům k objektu pro požární techniku, zásahovým cestám a dalším faktorům, které mají vliv na vedení zásahu. K důležitým poznatkům patří informace o zajištění hasebních látek, připravenosti a vybavení zaměstnanců na požární zásah i umístění nejbližších jednotek požární ochrany.

Ze zpracované studie musí být zřejmé, zda se jedná o objekt malý, stavebně jednoduchý nebo naopak rozsáhlý, nepřehledný či jinak komplikovaný. Musí být uvedena jasná vazba na sousední objekty, případně zdůrazněna návaznost stavební nebo technologická. Při vypracování studie se zásadně vyhýbáme nekonkrétním a neurčitým formulacím (hodně, málo, střední, velký apod.), ale naopak uvádíme konkrétní čísla, případně hodnoty zaokrouhlené nebo odhadnuté.

Po uvedení všech faktů provedeme hodnocení požárního nebezpečí a protipožárního zabezpečení. Uvádíme objekty, které lze s ohledem na přítomnost nebezpečných látek hodnotit za prostory a místa se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru nebo nebezpečím vzniku výbuchu. Uvádíme prostory, kde lze předpokládat rychlé šíření požáru a s ohledem na koncentraci osob a provedení únikových cest také komplikace při evakuaci osob, případně zvířat a věcí. Dále hodnotíme úroveň zajištění případného protipožárního zásahu a specifika, která mohou tento zásah ovlivnit, že je hodnocen jako složitý

U subjektů, kde se vyskytuje více objektů se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru a lze předpokládat komplikace při vedení požárního zásahu, zpracováváme operativní plán. U stavebně rozsáhlých a nepřehledných objektů se zvýšeným nebezpečím vzniku požáru nebo u objektů, kde lze předpokládat komplikace s evakuací či vedením zásahu, navrhujeme zpracovat operativní kartu.

Uvedený postup vyhotovení operativně taktické studie není jistě zpracován vyčerpávajícím způsobem. V konkrétních podmínkách jej lze doplnit a rozšířit o další poznatky a zkušenosti, vlivy a fakta a opírat se při hodnocení o předpisy, normy, reglementy, tabulky apod.

12.3 Postup zpracování dokumentace zdolávání požáru

Při zpracování dokumentace zdolávání požáru se musíme řídit snahou, aby tato forma podpory poskytla veliteli zásahu a jednotkám požární ochrany dostatek informací, poznatků a doporučení, která usnadní provádění zásahu a zároveň neodčerpala pozornost na delší dobu. Dokumentace nesmí obsahovat informace zbytečně podrobné a různorodé. Musí být zpracovaná tak, aby jednotkám požární ochrany pomáhala. Je tedy nezbytně nutné, aby se na zpracování dokumentace podíleli velitelé, kteří budou tuto dokumentaci v praxi používat.

Maximum informací musí poskytnout grafická část dokumentace. Člověk prostřednictvím očí (nejkvalitnější smyslový orgán) je schopen rychle přijímat množství informací. Grafické vyjádření je také vhodné i z hlediska rychlého obnovení nebo rozšíření již získaných poznatků.

12.4 Grafická část dokumentace zdolávání požáru

Výkresy skutečného provedení stavby s potřebným zjednodušením kreslíme na formát A4 případně A3. Vždy se snažíme maximálně využít celého formátu stránky. U operativních karet zakreslujeme jednotlivá podlaží, pokud se navzájem dostatečně liší. Do volných míst na stránce zakreslujeme zjednodušený řez objektem, schéma technologie apod. Pro přehlednost můžeme operativní kartu doplnit o malou situaci okolí objektu, kde znázorníme související vztahy. U rozměrově rozsáhlých objektů se složitou dispozicí dělíme objekt na několik částí. Jednotlivé operativní karty doplníme identifikační situací, kde zvýrazněnou čarou nebo šrafováním vyznačíme, o kterou část objektu se jedná. Různé vícepodlažní vestavby v průmyslových halách rozkreslujeme na okraj příslušného podlaží, do kterého je vestavba provedena.

Při kreslení zjednodušujeme:

- ◆ obvodové stěny znázorňujeme silnou čarou,
- ◆ okna a vnitřní příčky znázorňujeme tenkou čarou, stejně tak obrysy technologie nebo větších strojů. V jiných případech je vhodnější z důvodu bezpečného pohybu příslušníků požárních jednotek vyznačit pouze komunikační cesty,
- ◆ dveře a vstupy znázorníme přerušením čáry a označíme vstup šipkou,
- ◆ zakreslíme skutečnosti, které mohou mít vliv na vedení zásahu (prostupy, poklopy, schodiště, žebříky, větrání apod.),
- ◆ některé detaily neprokreslujeme (např. dispoziční řešení sociálních zařízení, kanceláří apod.)
- ◆ okótujeme základní rozměry objektů,
- ◆ měřítko neudáváme, ale nahradíme základními rozměry, poměrovým měřítkem, které se udává na mapách, případně se vyznačí sít' s vhodně voleným odstupem,

Popis místností provádíme nejlépe přímo do dispozice každé místnosti. Z náhradních možností dáváme přednost tabulkové legendě před popisem

místnosti na posici, protože vyhledávání posic nepřináší vždy nejrychlejší orientaci. V praxi se také užívá kombinace obou způsobů. Větší místnosti popíšeme přímo, malé místnosti označíme čísly a doplníme legendou. Do volných míst je vhodné umístit zobrazení technologie, rozvodů vzduchotechniky, prokreslit důležité detaily apod., či uvést doplňující texty pro potřebu zásahu. Některé detaily, či pohledy lze zpracovat pomocí fotografie.

Značky se zakreslují zásadně do místa určení. Jen z důvodu nedostatku místa se používá posice. Každá posice musí směřovat ven z místnosti či objektu, kde se zakreslí značka. Nesmí vzniknout dojem, že posice a značka ukončená v sousední místnosti, platí právě pro tuto místnost. Pokud musí být značka doplněna popisem, dbáme, aby byl čitelný, jinak použijeme vysvětlující poznámky.

Grafická část dokumentace zdolávání požáru nesmí jen splňovat požadavky z hlediska odborné úrovně a přesnosti zpracování, ale musí současně předkládat informace v takové formě, aby byly pro zasahující jednotky přínosem. Musí zajistit jen takové množství informací, aby zůstala dostatečně přehledná a umožnila jejich rychlé vyhledávání. Velikost písma a značek volíme proměnlivě, aby byly výrazné a zároveň nezastiňovaly další podklady, jako jsou stavební konstrukce, technologie apod. Vhodně volíme tloušťku čar, aby byly rozlišeny jednotlivé stavební konstrukce. Písmo musí být dostatečně veliké, aby bylo čitelné i za snížené viditelnosti. Vlastní výkres umístíme do průhledných a dostatečně pevných desek, aby nedošlo při použití ke znehodnocení dokumentace. Je-li dokumentace zdolávání požáru složena z více listů, pak pro operativnost jejího použití spojíme jednotlivé karty např. vazbou.

12.5 Textová část dokumentace zdolávání požáru

Do textové části dokumentace zdolávání požáru zaznamenáváme zejména ty informace, které nelze vyjádřit v její grafické části, nebo ty, které se již do grafické části nepodařilo zaznamenat a nebo mohly způsobit nepřehlednost dokumentace.

Vyjímatelné přílohy operativního plánu:

- stavební charakteristika objektů (základní rozměry objektu, počet podlaží, konstrukční systém, druh stavebních konstrukcí a jejich hořlavost, požární odolnost,) a jejich využití,
- seznam nebezpečných látek a jejich fyzikální, chemické a další vlastnosti,
- seznam, parametry a vybavení skladovacích nádrží, včetně uložených látek,
- doporučení velitele zásahu (informace o přístupových komunikacích, nástupních plochách, hasebních látkách, požární technice, doporučení k vedení zásahu, seznam odborných pracovníků organizace).

Textová část dokumentace zdolávání požáru musí být zpracovaná stručně a jasně. Nesmí docházet k opakování informací s grafickou částí, ani zbytečnému zatěžování velitele zásahu nepodstatnými údaji. Doporučení veliteli zásahu je vhodné doplnit o navržené síly a prostředky pro hašení,

chlazení či evakuaci v některých konkrétních prostorech. Tento odhad lze stanovit na základě zjednodušených výpočtů, zkušeností z požárních cvičení nebo již úspěšně likvidovaného požáru.

Textová část operativní karty je koncentrovaná forma vyjímání příloh operativního plánu, vztahující se k příslušnému objektu. Textová část operativní karty by neměla přesáhnout rozsah jednoho formátu A4. Velmi vhodné je umísťovat informace na list tak, aby pro různé objekty byly nalezeny vždy na stejném místě. To umožní jejich rychlé vyhledávání.

Shrnutí

Pro řízení zásahu je nutné mít informace o prostoru, kde probíhá požár. Tyto informace lze získat z předem zpracované dokumentace, která dále poskytne rady a doporučení pro vedení zásahu. Tato dokumentace se nazývá dokumentace zdolávání požáru a skládá se z grafické a textové části. Tuto dokumentaci zpracovávají specialisté se zkušenostmi z vedení zásahu za spolupráce zástupců majitele objektu.

Test

1. *K čemu slouží operativně taktická studie?*
2. *Jakou formou se sdělují informace o objektu v grafické části dokumentace zdolávání požáru?*
3. *Co obsahuje textová část operativní karty?*

Doporučená literatura

1. Vyhláška MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO.
2. Kvarčák, M.: Požární taktika v příkladech, Edice SPEKTRUM 6, SPBI Ostrava 1998.
3. Hanuška, Z.: Metodický návod k vypracování dokumentace zdolávání požáru, MV Ředitelství HZS ČR Praha 1996.

13 Dokumentace PO - posouzení požárního nebezpečí

Studijní cíl

Cílem této kapitoly je seznámení se s obsahem stěžejní dokumentace požární ochrany, kterou zpracovávají osoby odborně způsobilé v požární ochraně pro činnosti s vysokým požárním nebezpečím. Pro kvalitní zpracování této dokumentace je kromě vysoké odbornosti potřeba mít i zkušenosti, jinak řečeno i praxi v oboru.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost otázek číslo 1, 4, 5, 9 a 11, ovšem jen pro studium této kapitoly, zpracovávat reálnou dokumentaci je možné až po zkouškách.

13.1 Posouzení požárního nebezpečí

Dokumentace posouzení požárního nebezpečí z hlediska ohrožení osob, zvířat a majetku **obsahuje**:

- jméno nebo název, sídlo nebo místo podnikání provozovatele činnosti s vysokým požárním nebezpečím
- identifikační číslo; u osoby zapsané v obchodním rejstříku také údaj o tomto zápisu
- u právnické osoby její statutární orgán (jméno, funkce, eventuálně určená osoba z vícečlenného statutárního orgánu), u podnikající fyzické osoby tato osoba nebo její odpovědný zástupce
- určení provozovaných činností s přiřazením charakteristik, kterými jsou definovány činnosti s vysokým požárním nebezpečím
- identifikace místa, kde právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby tyto činnosti provozují s uvedením názvu a přesné adresy
- předpokládaný termín zahájení činnosti s vysokým požárním nebezpečím
- jméno a příjmení zpracovatele posouzení požárního nebezpečí
- prohlášení zpracovatele o jeho odborné způsobilosti s uvedením čísla, popř. jiné identifikace dokladu, kterým se tato způsobilost prokazuje; v případě, že se na zpracování posouzení požárního nebezpečí podílí dva a více zpracovatelů, pak se uvedou stejné údaje o zpracovatelích jeho jednotlivých částí a osoba, která odpovídá za věcné a funkční sestavení dokumentu jako celku
- přesné uvedení podkladů, ze kterých byly čerpány použité údaje a obsah dokumentu

Vlastní posuzování požárního nebezpečí klade zvláštní důraz na případné **kumulativní účinky požárního nebezpečí**. Zjištění a zhodnocení

rozhodujících vlivů z hlediska možnosti vzniku a šíření požáru, vyjádření a posouzení zdrojů rizik ohrožení osob, zvířat a majetku, zhodnocení možností provedení záchranných prací a účinné likvidace požáru včetně popisu jeho možných následků vždy obsahuje:

- popis **základních charakteristik požární bezpečnosti staveb a technologií**, zjištění množství látek a jejich druhů, požárně bezpečnostních zařízení, zařízení pro detekci a signalizaci technologických stavů; porovnání zjištěných skutečností se stavem žádoucím podle příslušné dokumentace (např. příslušné technické předpisy, ověřená projektová dokumentace, normativní požadavky, návody výrobců) a vyhodnocení rozdílů
- zjištění a zhodnocení vyskytujících se **možných zdrojů zapálení**, uvedení požárně technických charakteristik, popř. technicko bezpečnostních parametrů vyskytujících se látek, potřebných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku včetně zdůvodnění výběru látek a jejich požárně technických charakteristik určených jako rozhodné a potřebné pro stanovení preventivních opatření
- vyjádření a posouzení požárního nebezpečí z **hlediska ohrožení osob nebo zvířat**, možností jejich evakuace a záchrany
- zjištění a zhodnocení **vnějších zdrojů rizik ohrožujících posuzovanou činnost**, tj. z prostoru, ve kterém vlastní činnost není provozována a rizik vznikajících z neprovozních nebo havarijních stavů obslužných zařízení (zdrojů energií včetně náhradních zdrojů, dodávek surovin, chlazení, výměny vzduchu, zabezpečovacích systémů apod.)
- zhodnocení možností provedení **rychlé a účinné likvidace případného požáru**, evakuace osob, zvířat, materiálu a provedení záchranných prací vlastními silami a prostředky provozovatele posuzované činnosti, popř. vyjádření potřeb přesahujících tento rámec; při tom se postupuje následujícím způsobem
  - stanovení míst, kde lze předpokládat vznik požáru a jeho šíření a vyhodnocení těchto míst z hlediska určení nejsložitější varianty požáru
  - posouzení provozuschopnosti a účinnosti instalovaných požárně bezpečnostních zařízení a organizačních opatření pro včasné zjištění požáru, jeho ohlášení a vyhlášení požárního poplachu
  - určení počtu a druhů hasicích přístrojů a porovnání se skutečným stavem
  - stanovení časových a prostorových parametrů nejsložitější varianty požáru, potřebných sil, technických prostředků a hasebních látek pro nejsložitější varianty požáru a stanovení

podmínek pro jejich připravenost k zásahu, popř. také stanovení požadavků na speciální hasební látky a postupy

Tato část může být nahrazena dokumentací zdolávání požárů. V takovém případě dokumentace zdolávání požárů tvoří nedílnou součást posouzení požárního nebezpečí.

- o popis **možných následků požáru**, kde se uvedou rozumně předvídatelné následky vzniklé porušením stavebních konstrukcí a zařízení nebo jejich částí, tepelnými účinky a toxickými zplodinami hoření, únikem látek, výskytem hořlavých plynů nebo par, poškozením nebo zničením komunikací, sdělovacích a jiných technických zařízení

Při stanovení systému řízení požární ochrany se navrhují organizační a technická řešení mimořádných situací se zaměřením na snížení pravděpodobnosti vzniku požáru, jeho šíření a ohrožení osob, zvířat a majetku (vlastní systém přípravy na řešení závažných havárií a systém řízení při jejich vzniku, jeho organizační struktura, materiální a technické vybavení, zřízení jednotky požární ochrany apod.). Systémová řešení se specifikují v **návrzích na opatření**. Opatření jsou:

- **organizačního charakteru** - například stanovení organizační struktury pro plnění povinností na úseku požární ochrany, zvláštní požadavky na provádění školení zaměstnanců a odbornou přípravu zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek, preventistů požární ochrany a jednotek požární ochrany, způsobilost zaměstnanců určených k obsluze, údržbě, opravě a kontrolám technických a požárně bezpečnostních zařízení, není-li tato stanovena výrobcem, zpracování a kontrola dokumentace požární ochrany, způsob, rozsah a termíny provádění preventivních požárních prohlídek, zajištění požární ochrany v době sníženého provozu a v mimopracovní době,
- **technického charakteru** - například zvláštní požadavky na provádění údržby, oprav, obsluhy a kontroly objektů, technických a technologických zařízení, stanovení technických parametrů, které nelze překročit (teplota, tlak apod.), zajištění spojovacích prostředků, vybavení ohlašoven požárů, označení ochranných nebo nebezpečných pásem, způsob vybavení požární technikou, věcnými prostředky požární ochrany, popř. požárně bezpečnostními zařízeními, zajištění volných únikových cest, příjezdových komunikací a nástupních ploch pro požární techniku, přístupu k hlavním vypínačům elektrického proudu, uzávěrům vody, plynu, ústředního vytápění, popř. dalších produktovodů, označení všech určených míst požárními, výstražnými a bezpečnostními značkami nebo tabulkami, způsob manipulace s hořlavými nebo nebezpečnými látkami
- **jiná opatření** - například vytvoření vlastního systému přípravy na řešení závažných havárií a systému řízení při jejich vzniku, stanovení jeho organizační struktury, specifikace materiálního a technického vybavení, vícestupňové systémy požárně bezpečnostních zařízení,

zřízení jednotky požární ochrany (druh jednotky požární ochrany, početní stavy, vybavení apod.).

13.2 Schvalování posouzení požárního nebezpečí

Při schvalování posouzení požárního nebezpečí se zjišťuje, zda toto splňuje požadavky a obsahuje všechny náležitosti stanovené zákonem a vyhláškou o požární prevenci.

Jeden výtisk schváleného posouzení požárního nebezpečí si orgán státního požárního dozoru ponechává ve své dokumentaci. V případě, že předložené posouzení požárního nebezpečí vykazuje nedostatky, může si orgán státního požárního dozoru jeden výtisk ponechat pro potřebu dalšího jednání až do konce řízení.

Při schvalování doplněných nebo přepracovaných posouzení požárního nebezpečí se zjišťuje, zda výsledný dokument splňuje všechny požadavky. Při tom se sleduje, zda doplněné nebo přepracované posouzení požárního nebezpečí obsahuje

- název dokumentace, která se mění nebo doplňuje, včetně uvedení rozhodnutí o schválení původní dokumentace orgánem státního požárního dozoru
- specifikaci měněných, přepracovaných nebo doplněných částí
- údaje o zpracovateli doplňku nebo přepracovaného posouzení požárního nebezpečí.

V případech, kdy je právnícké osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti s vysokým požárním nebezpečím současně jiným právním předpisem (např. zákonem číslo 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně dalších zákonů) předepsáno zpracování zvláštních dokumentů a tyto obsahují i hodnocení požárního nebezpečí včetně stanovení příslušných opatření odpovídající způsobem zpracování a rozsahem vyhláše o požární prevenci, považuje se toto hodnocení včetně navržených opatření za posouzení požárního nebezpečí podle zákona.

Shrnutí

I když posouzení požárního nebezpečí známe několik desítek let, jeho pravá sláva nastoupila novelou zákona o požární ochraně č. 203/1994 Sb. Tehdy se jednalo o páteční dokument k činnostem se zvýšeným požárním nebezpečím a v objektech se zvýšeným požárním nebezpečím (pozor jiná klasifikace požárního nebezpečí po první velké novele zákona o požární ochraně), nyní se jedná o stěžejní dokumentaci požární ochrany pro činnosti s vysokým požárním nebezpečím.

Otázky

Kdo může zpracovávat PPN?

Které právnické osoby musí zpracovávat PPN?

Musí podnikající fyzické osoby zpracovávat PPN?

Jaký je obsah posouzení požárního nebezpečí?

TEST

1. V jakém termínu předkládají dle zákona o požární ochraně právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru
  - a) při kolaudačním řízení
  - b) po ukončení zkušebního provozu
  - c) před zahájením jimi provozované činnosti
2. Orgán státního požárního dozoru dle zákona o požární ochraně předložené posouzení požárního nebezpečí
  - a) může vrátit vykazuje-li nedostatky, pro které je nelze schválit
  - b) nevrací, neboť je zpracováno osobou oprávněnou
  - c) vrací pouze v případě, že není zpracováno osobou odborně způsobilou
3. Jak postupuje orgán státního požárního dozoru, zjistí-li, že předložené posouzení požárního nebezpečí vykazuje nedostatky
  - a) vrátí je předkladateli zpět s uvedením důvodů a současně stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků
  - b) vrátí je předkladateli zpět, přičemž nemusí důvody uvádět
  - c) vrátí je předkladateli zpět bez uvedení důvodů a současně stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků
4. Kdy předkládají posouzení požárního nebezpečí ke schválení orgánu státního požárního dozoru právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím
  - a) do 60 dnů po zahájení jimi provozované činnosti
  - b) před zahájením jimi provozované činnosti
  - c) nejpozději 60 dnů před zahájením jimi provozované činnosti
- 5) V kolika vyhotoveních se předkládá dokumentace požární ochrany ke schválení orgánu státního požárního dozoru
  - a) v jednom
  - b) ve dvou
  - c) dle požadavku orgánu státního požárního dozoru

6. Jaká povinnost je stanovena právnickým osobám nebo podnikajícím fyzickým osobám zákonem o požární ochraně pro případy, změnil-li se charakter, podmínky nebo rozsah provozované činnosti s vysokým požárním nebezpečím
  - a) vedoucí zaměstnanci bez odkladu posouzení požárního nebezpečí opraví
  - b) předložit orgánu státního požárního dozoru přepracované posouzení požárního nebezpečí do 60 dnů od změny
  - c) uvědomit písemně o této skutečnosti orgán státního požárního dozoru bez zbytečného odkladu
7. Jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny dle zákona o požární ochraně plnit opatření a lhůty ze schváleného posouzení požárního nebezpečí
  - a) ano, pokud to právnické osoby a podnikající fyzické osoby zapracují do interních předpisů
  - b) nemusí plnit lhůty, protože si je právnické osoby a podnikající fyzické osoby stanovily samy
  - c) ano
8. Kdo podle zákona o požární ochraně odpovídá za věcnou a formální správnost posouzení požárního nebezpečí
  - a) statutární orgán právnické osoby nebo podnikající fyzická osoba nebo její odpovědný zástupce
  - b) osoba odborně způsobilá
  - c) orgán státního požárního dozoru, který posouzení požárního nebezpečí schválil

Správné odpovědi: 1c 2a 3a 4b 5b 6c 7c 8b

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

14 Dokumentace PO - stanovení organizace zabezpečení PO, řád ohlašovny požáru, požární kniha

Studijní cíle

Cílem této kapitoly je seznámení s některými druhy dokumentace - s požární knihou se setkáme téměř u všech právnických osob a podnikajících fyzických osob, se stanovením organizace zabezpečení požární ochrany u všech činností se zvýšeným požárním nebezpečím, ale s řádem ohlašovny požáru jen tam, kde je zřízena ohlašovna požáru (obvykle v areálech závodů, kde je jen místní telefonní ústředna).

Požadované vstupní znalosti

Předpokladem je znalost otázek číslo 1, 4, 5, 9 a 11.

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany upravuje vytvoření vlastního organizačního systému, nezbytného pro plnění povinností vyplývajících z předpisů o požární ochraně. Přitom se vychází z kategorií a rozsahu provozovaných činností.

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany obsahuje:

- přiřazení úkolů na úseku požární ochrany k určeným funkcím s uvedením požadované odborné kvalifikace nebo způsobilosti a dále například
- příkazy, zákazy a pokyny k zabezpečení požární ochrany vydané právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou
- stanovení požadavků na odbornou kvalifikaci nebo způsobilost osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud tato není stanovena zvláštním právním předpisem (např. vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice ve znění pozdějších předpisů)
- stanovení požadavků na odbornou kvalifikaci nebo způsobilost osob pověřených prováděním prací, které by mohly vést ke vzniku požáru (např. vyhláška MV č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců)
- vymezení požadavků na údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení
- určení systému provádění preventivních požárních prohlídek, jejich rozsahu, lhůt a způsobu vedení záznamů o provedených preventivních požárních prohlídkách
- stanovení požadavků na provádění cvičného požárního poplachu a s ohledem na rozsah a charakter provozované činnosti
- požadavky na zpracování požárního evakuačního plánu nebo dokumentace zdolávání požáru, není-li vyhláškou o požární prevenci stanoveno jinak

- zajištění požární ochrany v době sníženého provozu a v mimopracovní době
- určení ohlašovců požárů
- doklady o dodavatelském způsobu zabezpečování některých povinností na úseku požární ochrany

Řád ohlašovny požárů

V případě, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba na základě schváleného posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zpracované na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti zřizuje ohlašovnu požárů, vydává k zajištění jejího provozu řád ohlašovny požárů.

Řád ohlašovny požárů upravuje

- způsob přijímání hlášení o vzniku požáru
- vyhlášení požárního poplachu pro zaměstnance a další osoby zdržující se na pracovištích právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby
- oznámení požáru na operační středisko hasičského záchranného sboru kraje a se zřetelem k místním podmínkám obsahuje
  - povinnosti obsluhy (ověřování spojení, ovládání požárně bezpečnostních zařízení, apod.)
  - seznam důležitých telefonních čísel (operačního střediska hasičského záchranného sboru kraje, pohotovostních služeb, vedoucích zaměstnanců apod.)
  - způsob oznámení vzniklého požáru nebo výjezdu vlastní jednotky požární ochrany operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje
  - způsob vyhlášení požárního poplachu včetně přivolání pomoci a vyrozumění vedoucích zaměstnanců a dalších osob
  - náhradní opatření pro případ poruchy spojovacích prostředků nebo požárně bezpečnostních zařízení

Řád ohlašovny požárů je uložen na ohlašovně požárů a jeho obsah je součástí školení obsluhy ohlašovny požárů.

Požární kniha

Požární kniha slouží k záznamům o všech důležitých skutečnostech týkajících se požární ochrany, např.

- provedených preventivních požárních prohlídkách,
- školení zaměstnanců,
- odborné přípravě preventivních požárních hlídek, preventistů požární ochrany,
- o vzniklých požárech,
- uskutečnění cvičného požárního poplachu,
- kontrole dokumentace požární ochrany.

Požární kniha slouží také k záznamům o kontrole

- údržbě nebo opravě požárně bezpečnostního zařízení.

Záznam v požární knize o kontrole a údržbě požárně bezpečnostních zařízení je platným dokladem, není-li průvodní dokumentací výrobce stanoveno jinak.

Počet požárních knih a určení, pro který objekt nebo zařízení slouží, stanoví právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba (např. ve Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany).

Shrnutí

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany je vlastně „kuchařka“ pro šéfa firmy vykonávající činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím. Dobře zpracované stanovení organizace zabezpečení požární ochrany zbaví vrcholný management firmy zdlouhavého studia předpisů požární ochrany - postačí, splní-li požadavky uvedeného dokumentu - nedočká se požáru ani pokuty od orgánu vykonávajícího státní požární dozor.

Řád ohlašovny požáru se zpracovává jen tam, kde je zřízena ohlašovna požáru. Požární kniha je po požárních poplachových směrnících snad nejrozšířenější dokumentace.

Otázky

K čemu slouží požární kniha?

Jaký je rozdíl mezi řádem ohlašovny požáru a požárním řádem?

Zpracujte si osnovu Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany firmy, kterou dobře znáš!

TEST

1. Co není obsahem řádu ohlašovny požárů
  - a) náhradní opatření pro případ poruchy spojovacích prostředků nebo požárně bezpečnostních zařízení
  - b) povinnosti obsluhy (ověřování spojení, ovládání požárně bezpečnostních opatření apod.)
  - c) telefonní čísla ostatních ohlašoven požárů příslušné obce
2. Požární kniha slouží k záznamům
  - a) o činnosti osoby odborně způsobilé nebo technika požární ochrany
  - b) o všech důležitých skutečnostech týkajících se požární ochrany
  - c) pouze o preventivních požárních prohlídkách
3. Počet požárních knih u právnické nebo podnikající fyzické osoby dle vyhlášky o požární prevenci stanoví
  - a) právnická nebo podnikající fyzická osoba
  - b) odbor státního požárního dozoru
  - c) osoba odborně způsobilá nebo technik požární ochrany

Správné odpovědi: 1c 2b 3a

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Víte, která pochutina se nejlépe hodí k počítači? No přece oříšky - vlašské, lískové i jiné. Pomáhají zejména nervovým buňkám udržovat jejich zdraví, podporují látkovou výměnu tuků a bílkovin, působí na srdeční činnost, buněčné dýchání, krevní oběh ... a dají se nakoupit do zásoby.

15 Dokumentace PO - požární řád, požární poplachové směrnice, požární evakuační plán

Studijní cíle

Cílem této kapitoly je naučit se zpracovat nejčastější dokumentaci požární ochrany, s níž se setkáváme a získat přehled o navazující dokumentaci ve firmách.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost otázek číslo 1, 4, 5, 9 a 11.

Požární řád

Požární řád **upravuje základní zásady zabezpečování požární ochrany** na místech, kde se vykonávají činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím.

Požární řád obsahuje:

- stručný popis vykonávané činnosti a charakteristiky požárního nebezpečí provozované činnosti
- požárně technické charakteristiky, popř. technicko bezpečnostní parametry látek potřebné ke stanovení preventivních opatření
- nejvýše přípustné množství látek, které se mohou vyskytovat v místě provozované činnosti
- stanovení podmínek požární bezpečnosti k zamezení vzniku a šíření požáru nebo výbuchu s následným požárem
- vymezení oprávnění a povinností osob při zajišťování stanovených podmínek požární bezpečnosti, a to pro zahájení, průběh, přerušování a ukončení činnosti
- stanovení podmínek pro bezpečný pobyt a pohyb osob a způsob zabezpečení volných únikových cest
- jméno a příjmení odpovědného vedoucího zaměstnance

Přílohou požárního řádu jsou:

- pokyny pro činnost preventivní požární hlídky
- přehled o umístění výstražných a bezpečnostních značek
- přehled o umístění věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení

Pokyny pro činnost preventivní požární hlídky vždy obsahují:

- určení prostor nebo činností, pro které je preventivní požární hlídka zřízena
- jmenný seznam
- stanovení úkolů jednotlivých zaměstnanců zařazených do preventivní požární hlídky
- potřebné vybavení k provedení prvotního zásahu, popř. další skutečnosti podle zvláštního právního předpisu (typickým příkladem je vyhláška MV číslo 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců)

Požární řád se zveřejňuje tak, aby byl **dobře viditelný a trvale přístupný** pro všechny osoby vyskytující se v místě provozované činnosti. V odůvodněných případech (např. pro značný rozsah) nemusí být některé údaje podle v požárním řádu uvedeny. V takovém případě se do požárního řádu uvede odkaz na druh dokumentace požární ochrany, do které jsou tyto údaje zapracovány.

Požární poplachové směrnice

Požární poplachové směrnice vymezují činnosti zaměstnanců, popř. dalších osob, při vzniku požáru.

Požární poplachové směrnice obsahují:

- postup osoby, která zpozoruje požár, způsob a místo ohlášení požáru
- způsob vyhlášení požárního poplachu pro zaměstnance, popř. jednotku hasičského záchranného sboru podniku nebo jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku
- postup osob při vyhlášení požárního poplachu (evakuace, pomoc při zdolávání požáru)
- telefonní číslo ohlašovny požárů
- telefonní čísla tísňového volání
- telefonní čísla pohotovostních a havarijních služeb dodavatelů elektrické energie, plynu a vody

Požární poplachové směrnice se zveřejňují tak, aby byly **dobře viditelné** a trvale přístupné pro všechny osoby vyskytující se v místě provozované činnosti.

Stanoví-li tak schválené posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace požární ochrany zpracovaná na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti, prověřuje se účinnost opatření uvedených v požárních poplachových směrnících nejméně jednou za rok formou **cvičného požárního poplachu**. Vyhlášení cvičného požárního poplachu se předem oznámí příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje.

Cvičný požární poplach se vyhláší pro osoby, které jsou v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu k provozovateli činnosti.

Požární evakuační plán

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob, zvířat a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem.

Požární evakuační plán obsahuje:

- určení osoby, která bude organizovat evakuaci, a místo, ze kterého bude evakuace řízena
- určení osob a prostředků, s jejichž pomocí bude evakuace prováděna
- určení cest a způsobu evakuace, místa, kde se evakuované osoby popř. zvířata budou soustřeďovat, a určení zaměstnance, který provede kontrolu počtu evakuovaných osob

- způsob zajištění první pomoci postiženým osobám
- určení místa, na kterém se bude soustřeďovat evakuovaný materiál, a určení způsobu jeho střežení
- grafické znázornění směru únikových cest v jednotlivých podlažích

Požární evakuační plán se zpracovává **pro** objekty a prostory, ve kterých jsou **složité podmínky pro zásah** nebo kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany zpracovaná na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti, i pro další provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím.

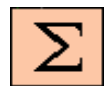
Úplnost a správnost požárního evakuačního plánu se ověřuje formou **cvičného požárního poplachu** nejméně jednou za rok. Vyhlášení cvičného požárního poplachu se předem oznámí příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje.

Cvičný požární poplach se vyhláší pro osoby, které jsou v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu k provozovateli činnosti.

Požární evakuační plán je uložen u jednotky hasičského záchranného sboru podniku. Nemá-li tato jednotka zřízena, je požární evakuační plán uložen na trvale dosažitelném místě. Grafické znázornění směru únikových cest se umísťuje na dobře viditelném a trvale přístupném místě v jednotlivých podlažích objektů a zařízení. Ve stavbách ubytovacích zařízení se grafické znázornění směru únikových cest umísťuje také uvnitř ubytovacích jednotek, zpravidla u vstupu do únikových cest.

Shrnutí

Trojice nejčastější dokumentace požární ochrany vyskytující se u právnických osob či podnikajících fyzických osob, ale také dokumentace, jejíž obsah se málo zběhlým odborníkům plete - a proto ! vzhůru do studia.

Otázky

V kterých případech se zpracovává požární řád?

Co obsahují požární poplachové směrnice?

Uveďte alespoň 2 příklady činností, pro které se zpracovává požární evakuační plán!

Zpracujte požární poplachové směrnice pro objekt, ve kterém pracujete.

TEST

1. Požární řád dle vyhlášky o požární prevenci upravuje
  - a) zabezpečování požární ochrany výhradně na pracovištích, kde se ukládají hořlavé látky
  - b) základní zásady zabezpečování požární ochrany na místech, kde se vykonávají činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím
  - c) mimo jiné postup při vyhlášení požárního poplachu
2. Požární poplachové směrnice vymezují činnosti
  - a) pouze zaměstnanců po vzniku požáru
  - b) osob před a po vzniku požáru
  - c) zaměstnanců, popřípadě dalších osob při vzniku požáru
3. Cvičný požární poplach se vyhláší
  - a) pro všechny osoby přítomné v objektu
  - b) pro osoby, které jsou v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu k provozovateli činnosti
  - c) pro všechny osoby s výjimkou osob neschopných pohybu
4. Požární evakuační plán dle vyhlášky o požární prevenci upravuje postup
  - a) při evakuaci osob, zvířat a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem
  - b) pouze při evakuaci osob z objektů zasažených požárem
  - c) pouze při evakuaci osob a zvířat z objektů zasažených nebo ohrožených požárem
5. Dle vyhlášky o požární prevenci úplnost a správnost požárního evakuačního plánu se ověřuje formou
  - a) kontroly provedené osobou odborně způsobilou
  - b) kontroly provedené orgánem státního požárního dozoru
  - c) cvičného požárního poplachu

Správné odpovědi: 1b 2c 3b 4a 5c

Literatura

Zákon číslo 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Trochu čaje pro osvěžení (hodil by se třeba zelený) a rychle do další kapitoly.

16 Dokumentace PO - bezpečnostní dokumentace, doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností

Studijní cíl

Cílem této poslední kapitoly, vztahující se k požární dokumentaci právnických a podnikajících fyzických osob, je seznámení se s celkem novou dokumentací požární ochrany zavedenou souvisejícími právními předpisy.

Požadované znalosti

Předpokladem je znalost otázek číslo 1, 4, 5, 9 a 11.

16. 1 Doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahujících se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností

Zajištění požární bezpečnosti při provozu technických a technologických zařízení se prokazuje doklady o jejich kontrolách, údržbě a opravách provedených podle požadavků stanovených právními předpisy, normativními požadavky výrobců.

Za tyto doklady se považují:

- zpráva o revizi nebo zpráva o kontrole, zabezpečené ve stanoveném termínu nebo lhůtě osobou, která je oprávněna tyto činnosti provádět (např. vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů),
- záznamy o provedené údržbě nebo opravách,
- návody a technické podmínky vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností,
- doklady prokazující splnění zvláštních požadavků na části zařízení nebo vybavení objektů (zvýšenou požární odolnost stavebních konstrukcí, sníženou hořlavost stavebních hmot, textilií, dekorací apod.),
- doklady prokazující dodržování podmínek požární bezpečnosti stanovených zvláštními právními předpisy,
- požárně technické charakteristiky látek (jedná se například o hořlavost, oxidační vlastnosti, bod vzplanutí, bod hoření, teplotu vznícení, koncentrační meze výbušnosti, index šíření plamene po povrchu, výhřevnost, vlastnosti produktů hoření),

- o technicko bezpečnostní parametry (požárně technické charakteristiky, které kvalitativně nebo kvantitativně vyjadřují vlastnosti hořlavé látky, při jejímž dodržení za předvídatelných podmínek se činnost považuje z hlediska nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu s následným požárem za bezpečnou).

Shrnutí

Výše uvedenou dokumentaci požární ochrany si vyžádal nový trend nahlížení na technickou bezpečnost. Její vyžadování je zřejmě správné, ale je zároveň dobré si uvědomit, že ji zatím nemůžeme označit jako tradiční druhy požární dokumentace, které každý považuje za samozřejmé.

Otázky

Které znáte druhy dokladů prokazující dodržování technických podmínek?

TEST

Doklady prokazující dodržování technických podmínek a návodů vztahujících se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností jsou

- a) doklady o jejich kontrolách, údržbě a opravách provedených podle požadavků stanovených právními předpisy, technickými předpisy, normativními požadavky, návody a technickými podmínkami výrobců nebo dovozců
- b) pouze doklady o dodržování návodů a technických podmínek výrobců nebo dovozců
- c) pouze doklady o dodržení technických předpisů

Správná odpověď: a)

Literatura

Vyhláška MV číslo 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)

Tak máme za sebou poslední kapitolu týkající se dokumentace požární ochrany u právnických osob a podnikajících fyzických osob. To si můžeme dovolit nějakou lepší kávu - například africkou:

V šejkru nebo v mixéru rozšleháme 2 lžičky kondenzovaného slazeného mléka, ½ šálku silné černé kávy a 1 lžičku kakaového likéru; přelijeme do sklenice a doplníme kostkou ledu.